I

(Meddelelser)

KOMMISSIONEN

FÆLLESSKABETS RAMMEBESTEMMELSER FOR STATSSTØTTE TIL FORSKNING OG UDVIKLING OG INNOVATION

(2006/C 323/01)

Side

1. INDLEDNING 4

1.1. Formål med statsstøtte til forskning og udvikling og innovation 4

1.2. Statsstøttepolitik i forhold til F&U&I 4

1.3. Afvejningstesten og anvendelsen på støtte til forskning og udvikling og innovation 5

1.3.1. Handlingsplan på statsstøtteområdet — mindre og bedre målrettet statsstøtte, afvejningstest i støttevurderingen 5

1.3.2. Målet af fælles interesse, som rammebestemmelserne er rettet mod 5

1.3.3. Egnet instrument 6

1.3.4. Støttens tilskyndelsesvirkning og nødvendighed 6

1.3.5. Støttens proportionalitet 6

1.3.6. Støttens negative virkninger for F&U&I bør begrænses, så den samlede afvejning er positiv 6

1.4. Iværksættelse af afvejningstesten: retlige formodninger og behovet for mere specifik vurdering 7

1.5. Begrundelse for specifikke foranstaltninger, der er omfattet af disse rammebestemmelser 8

2. ANVENDELSESOMRÅDE OG DEFINITIONER 8

2.1. Rammebestemmelsernes anvendelsesområde 8

2.2. Definitioner 9

3. STATSSTØTTE I HENHOLD TIL EF-TRAKTATENS ARTIKEL 87, STK. 1 10

3.1. Forskningsinstitutioner og innovationsformidlere som modtagere af statsstøtte i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 1 10

3.1.1. Offentlig finansiering af ikke-økonomiske aktiviteter 11

3.1.2. Offentlig finansiering af økonomiske aktiviteter 11

3.2. Indirekte statsstøtte i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 1, til virksomheder gennem offentligt finansierede forskningsinstitutioner 11

3.2.1. Forskning udført for virksomheder (kontraktforskning eller forskningstjenester) 12

3.2.2. Samarbejde mellem virksomheder og forskningsinstitutioner 12

Side

4. STØTTENS FORENELIGHED MED FÆLLESMARKEDET I HENHOLD TIL EF-TRAKTATENS ARTIKEL 87, STK. 3, LITRA B) 12

5. STØTTENS FORENELIGHED MED FÆLLESMARKEDET I HENHOLD TIL EF-TRAKTATENS ARTIKEL 87, STK. 3, LITRA C) 13

5.1. Støtte til F&U-projekter 13

5.1.1. Forskningskategorier 13

5.1.2. Basisstøtteintensiteter 13

5.1.3. Forhøjelser 13

5.1.4. Støtteberettigede omkostninger 14

5.1.5. Tilbagebetalingspligtigt forskud 15

5.1.6. Skattemæssige foranstaltninger 15

5.1.7. Matching-klausul 15

5.2. Støtte til tekniske gennemførlighedsundersøgelser 16

5.3. Støtte til SMV's udgifter til industrielle ejendomsrettigheder 16

5.4. Støtte til unge innovative virksomheder 16

5.5. Støtte til proces- og organisationsinnovation inden for tjenesteydelser 16

5.6. Støtte til innovationsrådgivning og til innovationssupportydelser 17

5.7. Støtte til lån af højt kvalificeret personale 17

5.8. Støtte til innovationsklynger 18

6. STØTTENS TILSKYNDELSESVIRKNING OG NØDVENDIGHED 19

7. EN DETALJERET VURDERING AF STØTTENS FORENELIGHED 19

7.1. Foranstaltninger, der er genstand for en detaljeret vurdering 19

7.2. Metode for den detaljerede vurdering: F&U&I-kriterier for økonomisk vurdering af visse individuelle sager . 20

7.3. Støttens positive virkninger 20

7.3.1. Markedssvigt 20

7.3.2. Egnet instrument 21

7.3.3. Støttens tilskyndelsesvirkning og nødvendighed 21

7.3.4. Støttens proportionalitet 22

7.4. Analyse af fordrejningen af konkurrence- og samhandelsvilkårene 22

7.4.1. Fordrejning af den dynamiske tilskyndelse 22

7.4.2. Styrkelse af markedsstilling 23

7.4.3. Fastholdelse af ineffektive markedsstrukturer 23

7.5. Afvejning og beslutning 23

Side

8. KUMULERING 23

9. SÆRLIGE REGLER FOR LANDBRUG OG FISKERI 24

10. AFSLUTTENDE BESTEMMELSER 24

10.1. Rapportering og overvågning 24

10.1.1. Årlige rapporter 24

10.1.2. Adgang til ordningernes fulde ordlyd 25

10.1.3. Faktablade 25

10.2. Egnede foranstaltninger 25

10.3. Ikrafttræden, gyldighed og revision 25

1. INDLEDNING

1.1. Formål med statsstøtte til forskning og udvikling og innovation

Fremme af forskning og udvikling og innovation (i det følgende benævnt F&U&I) er en vigtig målsætning af fælles interesse. Det bestemmes i EF-traktatens artikel 163, at »Fællesskabet har som mål at styrke det videnskabelige og teknologiske grundlag for Fællesskabets industri og at fremme udviklingen af dens internationale konkurrenceevne samt at fremme alle de forskningsaktioner, der skønnes nødvendige …«. Det er i EF-traktatens artikel 164-173 fastsat, hvilke aktioner der skal udføres i denne forbindelse, hvilket omfang det flerårige rammeprogram skal have, og hvordan det skal iværksættes.

På mødet i Barcelona i marts 2002 vedtog Det Europæiske Råd et klart mål for den fremtidige udvikling i udgifterne til forskning. Man blev enige om, at de samlede udgifter til forskning og udvikling (i det følgende benævnt F&U) og innovation burde forøges i Fællesskabet, så de i 2010 nærmer sig 3 % af bruttonationalproduktet. Rådet gjorde det endvidere klart, at to tredjedele af denne nye investering skulle komme fra den private sektor. For at nå målet bør investeringen i forskning stige gennemsnitligt 8 % om året, fordelt mellem 6 % årligt for de offentlige investeringer ([1]) og 9 % for private investeringer ([2]).

Målsætningen er at forbedre den økonomiske effektivitet ([3]) gennem statsstøtte og derved bidrage til bæredygtig vækst og beskæftigelse. Statsstøtte til F&U&I er derfor forenelig med fællesmarkedet, hvis støtten kan forventes at skabe mere F&U&I, og hvis konkurrencefordrejningen ikke anses for at stride mod den fælles interesse, som Kommissionen, for så vidt angår disse rammebestemmelser, ligestiller med økonomisk effektivitet. Formålet med rammebestemmelserne er at sikre denne målsætning og navnlig at gøre det lettere for medlemsstaterne at målrette støtten mod de relevante markedssvigt ([4]).

EF-traktatens artikel 87, stk. 1, fastlægger et principielt forbud mod statsstøtte. I visse tilfælde kan statsstøtte dog være forenelig med fællesmarkedet i medfør af artikel 87, stk. 2 og 3. Støtte til F&U&I vil først og fremmest kunne begrundes i medfør af artikel 87, stk. 3, litra b) og c). I nærværende rammebestemmelser opstiller Kommissionen de regler, den anvender i sin vurdering af anmeldt støtte, og udøver derved sine skønsbeføjelser samtidig med, at retssikkerheden og gennemsigtigheden i forbindelse med Kommissionens beslutningstagning forøges.

([1]) Det skal erindres, at kun en del af de offentlige udgifter til F&U kan udgøres af statsstøtte.

([2]) Jf. »Investering i forskning: en handlingsplan for Europa«, meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget, KOM (2003) 226 endelig, s. 7.

([3]) Inden for økonomi er »effektivitet« (eller »økonomisk effektivitet«) et udtryk for, hvorvidt den samlede velfærd kan optimeres på et bestemt marked eller i økonomien som helhed. Yderligere F&U&I øger den økonomiske effektivitet ved at flytte markedsefterspørgslen over på nye eller bedre produkter, produktionsmetoder eller tjenesteydelser, hvilket svarer til et fald i den kvalitetsjusterede pris på disse varer.

([4]) Der er tale om »markedssvigt«, hvis markedet uden indgreb udefra ikke giver et økonomisk effektivt resultat. Under disse omstændigheder er det med statens indgriben, bl.a. i form af statsstøtte, muligt at forbedre markedsudbyttet for så vidt angår priser, produktion og udnyttelse af ressourcer.

1.2. Statsstøttepolitik i forhold til F&U&I

I forbindelse med Lissabon-strategien betragtes F&U&I-indsatsen ikke som værende optimal for økonomien i Fællesskabet i den forstand, at en øget F&U&I-indsats ville kunne føre til større vækst i Fællesskabet. Efter Kommissionens opfattelse er det nødvendigt at modernisere og forbedre de eksisterende regler for statsstøtte til F&U for at kunne tage denne udfordring op.

For det første vil Kommissionen med disse rammebestemmelser udvide de eksisterende muligheder for at yde støtte til F&U til også at omfatte nye aktiviteter, der fremmer innovation. Innovation er knyttet til en proces, som forbinder viden og teknologi med udnyttelsen af de muligheder, der findes på markedet for at udvikle nye eller bedre produkter, tjenesteydelser og produktionsmetoder i forhold til, hvad der allerede udbydes på fællesmarkedet, og indebærer en vis risiko. Med henblik på statsstøttereglerne er det imidlertid Kommissionens opfattelse, at statsstøtte til innovation bør godkendes, ikke på grundlag af en abstrakt definition af innovation, men kun såfremt støtten vedrører præcise aktiviteter, der tydeligt korrigerer de markedssvigt, som hæmmer innovation, og for hvilke fordelene ved statsstøtte efter al sandsynlighed vil opveje eventuelle skadevirkninger for konkurrencen og samhandelen.

For det andet tilstræber Kommissionen at fremme en bedre forvaltning af statsstøtte til F&U&I. Den agter at udvide anvendelsesområdet for den gruppefritagelse for F&U, der for øjeblikket er begrænset til små og mellemstore virksomheder (i det følgende benævnt SMV) ([5]). En kommende generel gruppefritagelsesforordning vil omfatte de mindre problematiske støtteforanstaltninger inden for F&U&I. Nærværende rammebestemmelser finder fortsat anvendelse på alle foranstaltninger, der anmeldes til Kommissionen, uanset om foranstaltningen er omfattet af gruppefritagelsesforordningen, om der efter gruppefritagelsesforordningen er anmeldelsespligt for individuel støtte, eller om medlemsstaten bestemmer sig for at anmelde en foranstaltning, der i princippet kunne være omfattet af gruppefritagelsesforordningen. Ligeledes finder rammebestemmelserne fortsat anvendelse på vurderingen af al uanmeldt støtte.

For at gøre Kommissionens undersøgelser mere målrettede indeholder nærværende rammebestemmelser for det tredje ikke blot regler for visse støtteforanstaltningers forenelighed med fællesmarkedet (jf. kapitel 5 nedenfor) i forbindelse med vurderingen af foranstaltninger, der falder inden for rammebestemmelsernes anvendelsesområde, men også — som følge af den øgede risiko for, at visse støtteforanstaltninger kan fordreje konkurrencen og handelen — yderligere elementer vedrørende analysen af støttens tilskyndelsesvirkning og nødvendighed (jf. kapitel 6 nedenfor) samt endnu en metode, som anvendes i tilfælde af en detaljeret vurdering (jf. kapitel 7 nedenfor).

([5]) Handlingsplan på statsstøtteområdet — Mindre og bedre målrettet statsstøtte: en reformplan for 2005-2009. KOM(2005) 107 endelig — SEK(2005) 795, vedtaget den 7.6.2005.

Kommissionen understreger i denne sammenhæng, at konkurrencedygtige markeder i princippet uden indgreb udefra bør kunne føre til det mest effektive resultat i form af F&U&I. Det er imidlertid ikke altid nødvendigvis tilfældet inden for F&U&I, og statens indgriben kan så muligvis forbedre resultatet. Virksomheder investerer kun mere i forskning, hvis de kan drage konkrete kommercielle fordele af resultaterne og er bevidste om mulighederne herfor. Der er mange grunde til, at F&U&I ligger på et lavt niveau, dels strukturelle hindringer, dels forekomsten af markedssvigt. De strukturelle hindringer bør bekæmpes ved hjælp af strukturforanstaltninger ([6]), hvorimod statsstøtte kan spille en rolle som modvægt til ineffektivitet som følge af markedssvigt. Endvidere viser empiriske undersøgelser, at statsstøtte for at være effektiv skal ledsages af gunstige erhvervsvilkår, f.eks. en hensigtsmæssig ordning for intellektuelle ejendomsrettigheder, et konkurrencepræget miljø med forsknings- og innovationsvenlige ordninger og positivt indstillede finansmarkeder.

Statsstøtte fordrejer imidlertid også konkurrencen, og en stærk konkurrence er samtidig en afgørende faktor for markedsdrevet stimulering af investeringer i F&U&I. Derfor bør statsstøtteforanstaltninger udformes omhyggeligt for at begrænse fordrejningerne. Ellers kan statsstøtte virke mod hensigten og nedbringe det samlede omfang af F&U&I og bremse den økonomiske vækst.

Den største betænkelighed ved tildeling af F&U&I-støtte til virksomhederne er, at konkurrerende virksomheders dynamiske tilskyndelse til at investere fordrejes og muligvis reduceres. Når en virksomhed modtager støtte, styrkes dens stilling på markedet i almindelighed, og andre virksomheders investeringsafkast reduceres. Hvis afkastet reduceres i en vis størrelsesorden, er det muligt, at konkurrenterne skærer ned på deres F&U&I-aktiviteter. Hvis støtten ydermere fører til lempelige budgetstramninger for modtageren, kan det også mindske dennes incitament til nyskabelse. Endvidere kan støtten understøtte ineffektive virksomheder eller sætte modtageren i stand til at øge sin ekskluderende adfærd eller markedsstyrke.

1.3. Afvejningstesten og anvendelsen på støtte til forskning og udvikling og innovation

1.3.1. *Handlingsplan på statsstøtteområdet — mindre og bedre målrettet statsstøtte, afvejningstest i støttevurderingen*

I handlingsplanen på statsstøtteområdet ([7]) bekendtgjorde Kommissionen, at »for at bidrage bedst muligt til den fornyede Lissabon-strategi for vækst og beskæftigelse vil Kommissionen, hvor det er relevant, styrke sin økonomiske indfaldsvinkel til statsstøtteanalysen. En økonomisk indfaldsvinkel vil i højere grad bidrage til at dirigere bestemte former for statsstøtte hen imod den fornyede Lissabon-strategis mål.«

Ved vurderingen af, om en støtteforanstaltning kan erklæres forenelig med fællesmarkedet, foretager Kommissionen en afvejning af støtteforanstaltningens positive virkninger med hensyn til virkeliggørelsen af mål af fælles interesse og dennes potentielt negative bivirkninger i form af fordrejning af samhandels- og konkurrencevilkårene. Med handlingsplanen på statsstøtteområdet, der bygger på eksisterende praksis, er denne afvejning blevet formaliseret til det, der betegnes som en »**afvejningstest**« ([8]). Testen omfatter tre trin med henblik på at træffe afgørelse om godkendelse af en statsstøtteforanstaltning. I de to første trin vurderes de positive virkninger af statsstøtten, og i tredje trin vurderes de negative virkninger med efterfølgende afvejning af de positive og negative virkninger:

1) Har støtteforanstaltningen et veldefineret mål af fælles interesse (f.eks. vækst, beskæftigelse, samhørighed, miljø)?

2) Er støtten velegnet til at virkeliggøre målet af fælles interesse, dvs. korrigerer den påtænkte støtte markedssvigtet eller opfylder et andet mål?

   i) Er statsstøtte et velegnet politisk instrument?

   ii) Har den en tilskyndelsesvirkning, dvs. ændrer støtten virksomhedernes adfærd?

   iii) Står støtteforanstaltningen i forhold til målet, dvs. kunne man opnå samme adfærdsændring med mindre støtte?

3) Er konkurrencefordrejningerne og påvirkningen af samhandelen så begrænset, at den overordnede afvejning er positiv?

Afvejningstesten anvendes ved såvel udformning af regler som vurdering af sager.

Under en gruppefritagelsesforordning er statsstøtte forenelig med fællesmarkedet, hvis de fastlagte kriterier er opfyldt. Det samme gælder generelt i de fleste sager, der behandles efter disse rammebestemmelser. For individuelle støtteforanstaltninger, der potentielt kan virke yderst fordrejende, fordi der er tale om høje støttebeløb, vil Kommissionen dog ud fra proportionalitetsprincippet foretage en samlet vurdering af støttens positive og negative virkninger.

1.3.2. *Målet af fælles interesse, som rammebestemmelserne er rettet mod*

Fremme af forskning og udvikling og innovation er det mål af fælles interesse, som disse rammebestemmelser er rettet mod. Sigtet er at forbedre den økonomiske effektivitet ved at imødegå velafgrænsede markedssvigt, som er til hinder for, at økonomien i Fællesskabet når et optimalt niveau for F&U&I.

([6]) Herunder universitetsuddannelser, forskningsprogrammer og offentlige forskningsfaciliteter, innovationsfremmende regler for intellektuelle ejendomsrettigheder og grundlæggende gunstige erhvervsvilkår, der tilskynder virksomhederne til at yde en F&U&I-indsats.

([7]) Handlingsplan på statsstøtteområdet (fodnote 5), afsnit 21.

([8]) Jf. handlingsplanen på statsstøtteområdet (fodnote 5), afsnit 11 og 20, som allerede er nærmere forklaret i meddelelsen om innovation, KOM(2005) 436 endelig af 21.9.2005.

For at kunne fastsætte regler, der sikrer, at støtteforanstaltningerne opfylder denne målsætning, er det først og fremmest nødvendigt at identificere de markedssvigt, der hæmmer F&U&I. F&U&I finder sted gennem en række aktiviteter i flere forudgående led af produktmarkeder, og der benyttes eksisterende F&U&I-kapacitet til at udvikle nye eller bedre produkter ([9]) og produktionsmetoder på disse produktmarkeder, hvorved der skabes økonomisk vækst. I forhold til den tilgængelige F&U&I-kapacitet kan et markedssvigt dog hindre markedet i at nå et optimalt resultat og føre til et ineffektivt udbytte af følgende årsager:

— **Positive eksterne virkninger/videnoverførsel:** F&U&I giver ofte fordele for samfundet i form af videnoverførsel. En række projekter ville dog, hvis de blev overladt til markedskræfterne, ikke nødvendigvis give et attraktivt udbytte set fra den private sektors synsvinkel, også selv om projekterne ville gavne samfundet, og det skyldes, at overskudssøgende virksomheder negligerer de eksterne virkninger af deres handlinger, når de skal bestemme sig for, hvor meget F&U&I de vil udføre. Derfor gennemføres projekter af fælles interesse ikke altid, medmindre staten griber ind.

— **Offentlige goder/videnoverførsel:** Når der tilvejebringes almindelig viden, såsom grundforskning, er det umuligt at forhindre andre i at udnytte denne viden (et offentligt gode), hvorimod mere specifik viden i tilknytning til produktion kan beskyttes, f.eks. gennem patenter, der giver opfinderen et større udbytte af opfindelsen. For at finde den rette politik til støtte for F&U&I er det vigtigt at sondre mellem tilvejebringelse af almindelig viden og viden, der kan beskyttes. Virksomheder er tilbøjelige til at snylte på almindelig viden, der er tilvejebragt af andre, hvilket gør, at de ikke er villige til selv at tilvejebringe viden. Markedet kan faktisk ikke blot være ineffektivt, men også fuldstændigt ikke-eksisterende. Hvis der i højere grad blev tilvejebragt almindelig viden, ville videnoverførsel overalt i økonomien kunne gavne hele samfundet. Med dette for øje vil staterne muligvis skulle understøtte virksomhedernes videnskabelse. For så vidt angår grundforskning, vil staterne muligvis skulle betale fuld pris for virksomhedernes grundforskningsindsats.

— **Mangelfuld og asymmetrisk information:** F&U&I er kendetegnet ved en høj grad af risiko og usikkerhed. På grund af mangelfuld og/eller asymmetrisk information kan private investorer tøve med at finansiere værdifulde projekter, og højt kvalificeret personale kan være uvidende om ansættelsesmuligheder i innovative virksomheder. Som følge heraf vil de menneskelige ressourcer og de finansielle ressourcer ikke altid være tilstrækkelige på disse markeder, og projekter, der er værdifulde for økonomien, vil ikke altid blive udført.

— **Mangelfuld koordinering og netværkssvigt:** Det kan ske, at virksomhederne bliver ude af stand til at koordinere eller blot indgå i et samspil og dermed udføre F&U&I. Problemerne opstår af forskellige årsager, bl.a. vanskeligheder med at koordinere F&U og finde passende partnere.

([9]) Dette omfatter tjenester.

1.3.3. ***Egnet instrument***

Det er vigtigt at holde sig for øje, at der eventuelt kan være andre og bedre egnede instrumenter til at øge omfanget af F&U&I i økonomien, f.eks. regulering, øget finansiering til universiteter eller almindelige skatteforanstaltninger til fordel for F&U&I ([10]). Hovedårsagerne til et bestemt problem vil normalt være udgangspunkt for, hvilket politikinstrument der vælges i en given situation. Det kan være mere hensigtsmæssigt at reducere markedshindringerne end at yde statsstøtte for at løse de vanskeligheder, som nye markedsdeltagere støder på, når de ønsker at få adgang til relevante F&U&I-resultater. Øgede investeringer til universiteter kan være mere hensigtsmæssige for at afhjælpe manglen på kvalificeret F&U&I-personale end at yde statsstøtte til F&U&I-projekter. Medlemsstaterne bør derfor vælge statsstøtte, når det er et egnet instrument set i lyset af det problem, de prøver at løse. Det betyder, at det er nødvendigt, at de nøje beskriver det markedssvigt, som de agter at rette støtteforanstaltningen mod.

1.3.4. ***Støttens tilskyndelsesvirkning og nødvendighed***

Statsstøtte til F&U&I skal føre til, at støttemodtageren ændrer sin adfærd, således at vedkommende øger omfanget af F&U&I-aktiviteter, og at der iværksættes F&U&I-projekter og -aktiviteter, som ellers ikke ville være blevet gennemført eller som ville være blevet gennemført i mere begrænset omfang. Kommissionen er af den opfattelse, at støtte bør medføre, at F&U&I-aktiviteterne øges i omfang, udstrækning, afholdte udgifter og tempo. Tilskyndelsesvirkningen kan påvises ved en kontrafaktisk analyse, hvor der foretages en sammenligning af den tilsigtede aktivitet med støtte og uden støtte. Medlemsstaterne skal tydeligt påvise, hvordan de agter at sikre, at der faktisk foreligger en tilskyndelsesvirkning.

1.3.5. ***Støttens proportionalitet***

Støtten kan kun betragtes som proportional, hvis samme resultat ikke ville kunne opnås med en mindre fordrejende støtteforanstaltning. Navnlig bør støttebeløb og — intensitet begrænses til det strengt nødvendige for udførelsen af F&U&I-aktiviteten.

1.3.6. ***Støttens negative virkninger for F&U&I bør begrænses, så den samlede afvejning er positiv***

Mulige konkurrencefordrejninger som følge af statsstøtte til F&U&I kan kategoriseres på følgende måde:

— forstyrrelse af virksomhedernes dynamiske tilskyndelse samt fortrængning

— støtte til ineffektiv produktion

([10]) Jf. meddelelsen om anvendelsen af statsstøttereglerne på foranstaltninger vedrørende direkte beskatning af virksomhederne (EFT C 384 af 10.12.1998, s. 3).

— ekskluderende adfærd og øget markedsstyrke

— virkninger for lokaliseringen af økonomiske aktiviteter i medlemsstaterne

— virkninger for samhandelsstrømme inden for det indre marked.

De negative virkninger er almindeligvis større ved høje støttebeløb og ved støtte, der ydes til aktiviteter, der ligger tæt på det kommercielle udnyttelsesstadium for produktet eller tjenesteydelsen. Derfor bør støtteintensiteten generelt være lavere for aktiviteter, der er forbundet med udvikling og innovation, end for forskningsrelaterede aktiviteter. Når det skal fastsættes, hvilke omkostninger der er støtteberettigede, er det desuden vigtigt at sikre, at omkostninger, som anses for at dække virksomhedens rutinemæssige aktiviteter, ikke er berettiget til støtte. Endvidere vil visse forhold vedrørende modtageren og det pågældende marked have indflydelse på omfanget af fordrejning. Sådanne forhold tages nøjere i betragtning i de sager, der underkastes en detaljeret vurdering.

1.4. Iværksættelse af afvejningstesten: retlige formodninger og behovet for mere specifik vurdering

Disse rammebestemmelser anvendes i vurderingen af støtte til forskning og udvikling og innovation, som anmeldes til Kommissionen. Kommissionens forenelighedsvurdering udføres på grundlag af den afvejningstest, der er beskrevet i kapitel 1. Det fremgår heraf, at en foranstaltning kun vil blive godkendt, hvis foranstaltningen under hensyntagen til samtlige elementer i afvejningstesten fører til en overordnet positiv evaluering. Kommissionens vurdering kan dog opnås efter forskellige evalueringsmetoder, ligesom de risici for fordrejning af konkurrencevilkårene og samhandelen, der er forbundet med forskellige former for foranstaltninger, kan være forskellige fra sag til sag. Uden at det berører artikel 4 og 7 i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 93 ([11]), anvender Kommissionen forskellige retlige formodninger efter hvilken type statsstøtteforanstaltning, der anmeldes.

Al anmeldt støtte vurderes først efter reglerne i kapitel 5. I det kapitel har Kommissionen opstillet en række foranstaltninger, for hvilke den umiddelbart finder, at statsstøtte rettet mod disse foranstaltninger, korrigerer et specifikt markedssvigt, som er til hinder for F&U&I. Kommissionen har endvidere uarbejdet en række betingelser og parametre med henblik på at sikre, at statsstøtte, der er rettet mod sådanne foranstaltninger, faktisk har en tilskyndelsesvirkning, er proportional og har en begrænset negativ virkning for konkurrencen og samhandelen. Dette kapitel indeholder således parametre i forhold til den støttede aktivitet, støtteintensiteter og betingelser i tilknytning til foreneligheden med fællesmarkedet. På grundlag af disse rammebestemmelser er det i princippet kun foranstaltninger, der opfylder de kriterier i kapitel 5, som kan være forenelige i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c).

I kapitel 6 beskriver Kommissionen nærmere, hvordan den agter at vurdere støttens nødvendighed og tilskyndelsesvirkning.

I kapitel 7 beskriver Kommissionen nærmere, i hvilke tilfælde og hvordan den agter at udføre den detaljerede vurdering.

Det kommer til udtryk i forskellige vurderingsniveauer, som beskrives nærmere nedenfor. På det første niveau mener Kommissionen, at det i princippet er tilstrækkeligt, at de pågældende foranstaltninger er i tråd med betingelserne i kapitel 5, såfremt de betingelser i kapitel 6, der formoder tilstedeværelse af tilskyndelsesvirkning, er opfyldt. For alle øvrige foranstaltninger mener Kommissionen, at en supplerende undersøgelse er nødvendig på grund af den højere risiko for konkurrencen og samhandelen, som følge af aktivitetens art, støttebeløbet eller modtagertypen. Den supplerende undersøgelse vil almindeligvis bestå i en mere tilbundsgående og detaljeret analyse af sagens faktuelle omstændigheder i tråd med bestemmelserne i kapitel 6 om støttens nødvendighed og tilskyndelsesvirkning eller i kapitel 7 om vurdering af støtte, som overskrider tærsklen i rammebestemmelsernes afsnit 7.1. Som følge af en sådan yderligere kontrol kan Kommissionen godkende støtten, erklære den uforenelig med fællesmarkedet eller erklære, at den er forenelig med fællesmarkedet.

For det første er Kommissionen af den opfattelse, at det forhold, at visse støtteforanstaltninger opfylder kriterierne i kapitel 5 og 6, almindeligvis vil være tilstrækkeligt til at sikre støttens forenelighed med fællesmarkedet, da der er en formodning for, at afvejningstesten for en sådan foranstaltning vil falde positivt ud. Hvorvidt en foranstaltning falder under denne kategori, afhænger af modtagertypen, den støttede aktivitet og de bevilgede beløb. Kommissionen finder, at følgende foranstaltninger kan erklæres forenelige på grundlag af kapitel 5 og 6, hvis i) de opfylder samtlige betingelser og parametre opstillet i kapitel 5, og ii) støtten først tildeles efter indgivelsen af støtteansøgningen til de nationale myndigheder:

— projektstøtte og gennemførlighedsundersøgelser, hvor støttemodtageren er en SMV, og støttebeløbet er lavere end 7,5 mio. EUR pr. SMV for et projekt (projektstøtte plus støtte til gennemførlighedsundersøgelse)

— støtte til SMV's udgifter til industrielle ejendomsrettigheder

— støtte til unge innovative virksomheder

— støtte til innovationsrådgivning, støtte til innovationssupportydelser

— støtte til lån af højt kvalificeret personale.

For ovennævnte foranstaltninger præciseres det i kapitel 6, at tilskyndelsesvirkningen formodes at være til stede, hvis betingelsen under punkt ii) er opfyldt.

For det andet består den supplerende undersøgelse, for anmeldt støtte **under** tærsklerne i afsnit 7.1 i disse rammebestemmelser, i at påvise støttens tilskyndelsesvirkning og nødvendighed som fastlagt i kapitel 6. Sådanne foranstaltninger kan derfor kun erklæres forenelige med fællesmarkedet på grundlag af kapitel 5 og kapitel 6, hvis de i) opfylder samtlige betingelser og parametre

([11]) EFT L 83 af 27.3.1999, s. 1.

opstillet i kapitel 5, og ii) deres tilskyndelsesvirkning og nødvendighed er påvist som påkrævet i kapitel 6.

For det tredje består den supplerende undersøgelse for anmeldt støtte, der **overstiger** tærsklerne i afsnit 7.1 i disse rammebestemmelser, i en detaljeret vurdering efter kapitel 7. Sådanne foranstaltninger vil derfor kun blive erklæret forenelige med fællesmarkedet på grundlag af kapitel 5, 6 og 7, hvis de i) opfylder samtlige betingelser og parametre opstillet i kapitel 5, og ii) udførelsen af afvejningstesten i overensstemmelse med kapitel 7 resulterer i en overordnet positiv evaluering.

1.5. Begrundelse for specifikke foranstaltninger, der er omfattet af disse rammebestemmelser

Ved at anvende disse kriterier på F&U&I har Kommissionen indkredset en række foranstaltninger, hvor statsstøtte under visse betingelser kan være forenelig med EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c).

Støtte til projekter, der omfatter grundforskning, industriel forskning og eksperimentel udvikling rettes hovedsageligt mod markedssvigt i forbindelse med positive eksterne virkninger (videnoverførsel), herunder offentlige goder. Kommissionen finder det nyttigt at opretholde forskellige kategorier af F&U&I-aktiviteter, uanset om aktiviteterne måtte følge en interaktiv snarere end en lineær innovationsmodel. Forskellige støtteintensiteter afspejler dels de forskellige grader af markedssvigt, dels hvor tæt aktiviteten ligger på det kommercielle udnyttelsesstadium. I modsætning til tidligere statsstøtteregler på området er visse innovationsaktiviteter medtaget i kategorien eksperimentel udvikling. Derudover er systemet med forhøjelser blevet forenklet. På grund af en forventet større forekomst af markedssvigt og forventede større positive eksterne virkninger synes en bonus at være berettiget for SMV, for samarbejde mellem og med SMV, for grænseoverskridende samarbejde og for offentlig-private partnerskaber (samarbejde mellem virksomheder og offentlige forskningsinstitutioner).

Støtte til tekniske gennemførlighedsundersøgelser vedrørende F&U&I-projekter har til formål at udbedre et markedssvigt, der er forbundet med mangelfuld og asymmetrisk information. Undersøgelserne anses for at ligge fjernere fra markedet end selve projektet, og derfor kan en forholdsvis høj støtteintensitet accepteres.

Støtte til SMV's udgifter til industrielle ejendomsrettigheder rettes mod markedssvigt i forbindelse med positive eksterne virkninger (videnoverførsel). Formålet er at øge SMV's muligheder for at få et tilstrækkeligt stort udbytte og dermed tilskynde dem yderligere til at iværksætte F&U&I.

Støtte til unge innovative virksomheder er indført for at afbøde markedssvigt, der er forbundet med mangelfuld og asymmetrisk information, og som har særligt mærkbare skadevirkninger for disse virksomheder, hvis evne til at opnå hensigtsmæssig finansiering til innovative initiativer forringes.

Støtte til proces- og organisationsinnovation inden for tjenesteydelser rettes mod markedssvigt, der er forbundet med mangelfuld information og positive eksterne virkninger. Den er beregnet på at løse det problem, at innovation inden for tjenesteydelser ikke altid passer ind i F&U-kategorierne. Innovation inden for tjenesteydelsesaktiviteter er ofte en følge af samspil med kunder og konfrontation med markedet snarere end en følge af udnyttelse og anvendelse af eksisterende videnskabelig, teknologisk eller forretningsmæssig viden. Endvidere er der en tendens til, at innovation inden for tjenesteydelser baseres på nye processer og organisationsformer snarere end teknologisk udvikling. I sådanne tilfælde er støtte til proces- og organisationsinnovation inden for tjenesteydelser ikke tilstrækkeligt dækket af F&U-projektstøtte og fordrer en yderligere specifik støtteforanstaltning rettet mod de markedssvigt, der udgør en hindring.

Støtte til rådgivning og innovationssupportydelser ydes af innovationsformidlere og rettes mod markedssvigt, der er forbundet med utilstrækkelig formidling af information, eksterne virkninger og manglende koordination. Statsstøtte er en hensigtsmæssig løsning med hensyn til at tilskynde SMV til at købe sådanne tjenesteydelser samt øge udbud og efterspørgsel for innovationsformidlernes tjenesteydelser.

Støtte til lån af højt kvalificeret personale er rettet mod markedssvigt i forbindelse med mangelfuld information på arbejdsmarkedet i Fællesskabet. Der er større sandsynlighed for, at højt kvalificeret arbejdskraft i Fællesskabet bliver ansat i store virksomheder, fordi det er opfattelsen, at store virksomheder kan tilbyde bedre arbejdsvilkår og en sikrere og mere attraktiv karriere. I modsætning hertil kunne SMV drage fordel af forøget videnoverførsel og innovationskapacitet, hvis de kunne ansætte højt kvalificeret personale til at udføre F&U&I-aktiviteter. At bygge bro mellem store virksomheder eller universiteter og SMV ville også kunne bidrage til at afbøde markedssvigt, der opstår som følge af manglende koordination, og understøtte klyngedannelse.

Støtte til innovationsklynger rettes mod markedssvigt, der er forbundet med koordinationsproblemer, der hæmmer udviklingen af klynger eller begrænser samspillet og videnstrømmen i klyngerne. Statsstøtte kan bidrage til løsning af dette problem på to måder, nemlig for det første ved at støtte investeringer i åbne og fælles infrastrukturer for innovationsklynger og for det andet ved at støtte aktivering af klynger og således forbedre samarbejde, netværksdannelse og læring.

2. ANVENDELSESOMRÅDE OG DEFINITIONER

2.1. Rammebestemmelsernes anvendelsesområde

Disse rammebestemmelser finder anvendelse på statsstøtte til forskning og udvikling og innovation. De anvendes i overensstemmelse med andre af Fællesskabets statsstøttepolitikker, andre bestemmelser i de traktater, der ligger til grund for det Europæiske Fællesskab, og lovgivning vedtaget i medfør af disse traktater.

I henhold til de almindelige principper, der er nedfældet i traktaterne, kan statsstøtte ikke godkendes, hvis støtteforanstaltningen medfører diskriminering i et omfang, som ikke er begrundet i netop støttens karakter af statsstøtte. Med hensyn til F&U&I bør det navnlig understreges, at Kommissionen ikke vil godkende en støtteforanstaltning, der udelukker muligheden for at udnytte F&U&I-resultater i andre medlemsstater.

Offentlige myndigheder kan henvende sig til virksomheder for at bestille F&U-aktiviteter eller købe F&U-resultater hos dem. Hvis sådan F&U ikke købes til markedspris, vil det almindeligvis indebære statsstøtte som omhandlet i EF-traktatens artikel 87,

stk. 1. Hvis disse kontrakter derimod er tildelt på markedsvilkår, hvilket f.eks. kan komme til udtryk i, at der er gennemført en udbudsprocedure i henhold til gældende direktiver om offentlige indkøb, navnlig Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/17/EF af 31. marts 2004 om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester, [12] og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2004/18/EF af 31. marts 2004 om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af offentlige vareindkøbskontrakter, offentlige tjenesteydelseskontrakter og offentlige bygge- og anlægskontrakter [13], vil Kommissionen normalt antage, at der ikke er tale om statsstøtte i den i EF-traktatens artikel 87, stk. 1, anførte betydning.

Nærværende rammebestemmelser finder anvendelse på støtte til fordel for forskning og udvikling og innovation i alle sektorer, der er omfattet af EF-traktaten. De finder også anvendelse på sektorer, der er omfattet af specifikke fællesskabsregler for statsstøtte, medmindre andet er bestemt i sådanne regler [14].

Disse rammebestemmelser finder anvendelse på statsstøtte til F&U&I på miljøområdet [15], da der kan udnyttes mange synergier mellem innovation med henblik på kvalitet og produktion og innovation med henblik på optimering af energiudnyttelse, affaldshåndtering og sikkerhed.

Efter ikrafttrædelsen af Kommissionens forordning (EF) nr. 364/2004 af 25. februar 2004 om ændring af forordning (EF) nr. 70/2001 for så vidt angår udvidelse af dens anvendelsesområde til også at omfatte støtte til forskning og udvikling [16], er støtte, der ydes SMV til forskning og udvikling, fritaget fra anmeldelsespligten i henhold til betingelserne i Kommissionens forordning (EF) nr. 70/2001 af 12. januar 2001 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på statsstøtte til små og mellemstore virksomheder [17]. Medlemsstaterne har imidlertid stadig mulighed for at anmelde en sådan støtte. Hvis de beslutter at foretage anmeldelse, vil disse rammebestemmelser fortsat blive anvendt ved vurderingen af således anmeldt støtte.

Selvom personaleudgifter er støtteberettigede i forbindelse med flere af de foranstaltninger, der er omfattet af disse rammebestemmelser, og der er indført bestemmelser om støtte til lån af højt kvalificeret personale, falder almindelig støtte til beskæftigelse og uddannelse af forskere fortsat ind under de særlige statsstøtteinstrumenter for beskæftigelses- og uddannelsesstøtte, dvs. for øjeblikket Kommissionens forordning (EF) nr. 68/2001 af 12. januar 2001 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på uddannelsesstøtte [18] og Kommissionens forordning (EF) nr. 2204/2002 af 12. december 2002 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på statsstøtte til beskæftigelse [19] .

Støtte til forskning og udvikling og innovation, der ydes til kriseramte virksomheder i henhold til Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder [20] er undtaget fra anvendelsesområdet for disse rammebestemmelser.

2.2. **Definitioner**

I disse rammebestemmelser forstås ved:

a) »**små og mellemstore virksomheder**«, eller »SMV«, »**små virksomheder**« og »**mellemstore virksomheder**«: virksomheder som omhandlet i forordning (EF) nr. 70/2001, eller andre forordninger, der måtte erstatte nævnte forordning,

b) »**store virksomheder**«: virksomheder, der ikke falder ind under definitionen af små og mellemstore virksomheder,

c) »**støtteintensitet**«: bruttostøttebeløbet udtrykt i procent af projektets støtteberettigede omkostninger. Alle anvendte tal opgøres inden eventuelt fradrag af skat eller andre afgifter. Hvis støtten ydes som andet end tilskud, udgør støttebeløbet støttens subventionsækvivalent. Støtte, der udbetales i flere rater, tilbagediskonteres til værdien på tildelingstidspunktet. Den rentesats, der anvendes til tilbagediskontering og til beregning af støttebeløbet i forbindelse med lån på lempelige vilkår, er den gældende referencesats på tildelingstidspunktet. Støtteintensiteten beregnes pr. støttemodtager,

d) »**forskningsinstitution**«: en enhed, f.eks. en højere læreanstalt eller et forskningsinstitut, uanset retlig status (offentligretlig eller privatretlig) eller finansieringsform, hvis primære målsætning er at udføre grundforskning, industriel forskning eller eksperimentel udvikling, og formidle resultaterne heraf gennem undervisning, offentliggørelse eller teknologioverførsel; alle fortjenester geninvesteres i lignende aktiviteter, formidling af resultaterne eller undervisning; virksomheder, som kan øve indflydelse på en sådan enhed i deres egenskab af f.eks. aktionærer eller medlemmer, må ikke have privilegeret adgang til enhedens forskningskapacitet eller til de forskningsresultater, der opnås,

e) »**grundforskning**«: forsøgsmæssigt eller teoretisk arbejde hovedsagelig med henblik på erhvervelse af ny viden om fænomeners og observerbare forholds grundlæggende elementer uden specifik anvendelse i praksis for øje,

[12] EUT L 134 af 30.4.2004, s. 1.

[13] EUT L 134 af 30.4.2004, s. 114.

[14] F.eks. er der artikel 3 i i Rådets forordning (EØF) nr. 1107/70, fastsat særlige regler om foreneligheden af statsstøtte til F&U inden for sektoren for transporter med jernbaner, ad landeveje og sejlbare vandveje.

[15] Jf. gældende EF-rammebestemmelser for statsstøtte til miljøbeskyttelse, EFT C 37 af 3.2.2001, s. 3, punkt 7. Derudover vil Kommissionen i forbindelse med en revision af rammebestemmelserne for miljøet overveje muligheden for at integrere nye foranstaltninger, som også kan omfatte øko-innovation.

[16] EUT L 63 af 28.2.2004, s. 22.

[17] EFT L 10 af 13.1.2001, s. 33. Ændret ved forordning (EF) nr. 364/2004.

[18] EFT L 10 af 13.1.2001, s. 20. Ændret ved forordning (EF) nr. 363/2004 (EUT L 63 af 28.2.2004, s. 20).

[19] EFT L 337 af 13.12.2002, s. 3.

[20] I øjeblikket: EUT C 244 af 1.10.2004, s. 2.

f) »**industriel forskning**«: planlagt forskning eller kritiske undersøgelser med henblik på erhvervelse af ny viden og nye færdigheder med det formål at udvikle nye produkter, produktionsmetoder eller tjenesteydelser eller, med henblik på en mærkbar forbedring af de eksisterende produkter, produktionsmetoder eller tjenesteydelser. Dette omfatter frembringelse af komponenter til komplekse systemer, som er nødvendige for industriel forskning, navnlig til generisk teknologivalidering, dog undtaget prototyper, som er omfattet af punkt g),

g) »**eksperimentel udvikling**«: erhvervelse, kombination, udformning og anvendelse af eksisterende videnskabelig, teknologisk, kommerciel og anden relevant viden og færdigheder med henblik på at udarbejde planer, projekter eller tegninger for nye, ændrede eller forbedrede produkter, produktionsmetoder eller tjenesteydelser. Dette kan også omfatte f.eks. andre aktiviteter, der er rettet mod konceptmæssig formulering og planlægning og dokumentering af nye produkter, produktionsmetoder eller tjenesteydelser. Aktiviteterne kan endvidere omfatte udarbejdelse af udkast, tegninger, planer og anden dokumentation, forudsat de ikke er beregnet til kommercielt udnyttelse.

Udvikling af kommercielt anvendelige prototyper og pilotprojekter er også omfattet, såfremt prototypen nødvendigvis må være det endelige kommercielle produkt, og såfremt den er for kostbar at fremstille til kun at blive brugt til demonstration og validering. Hvis demonstrations- eller pilotprojekterne efterfølgende udnyttes kommercielt, fradrages eventuelle indtægter ved en sådan udnyttelse i de støtteberettigede omkostninger.

Forsøgsproduktionen og testningen af produkter, produktionsmetoder og tjenesteydelser er ligeledes støtteberettigede, forudsat at de ikke kan anvendes eller ændres til at blive anvendt i industrien eller kommercielt.

Eksperimentel udvikling omfatter ikke rutinemæssige eller regelmæssige ændringer af produkter, produktionslinjer, produktionsmetoder, eksisterende tjenesteydelser og andre igangværende transaktioner, selv om sådanne ændringer kan medføre forbedringer,

h) »**tilbagebetalingspligtigt forskud**«: et lån til et projekt, der udbetales i en eller flere rater, og hvor betingelserne for tilbagebetalingen afhænger af resultaterne af F&U&I-projektet,

i) »**procesinnovation**« ([21]) : gennemførelsen af en ny eller væsentlig forbedret produktions- eller formidlingsmetode (herunder betydelige ændringer af teknik, udstyr og/eller software). Mindre ændringer eller forbedringer, en forbedring af produktions- eller servicemulighederne ved tilføjelse af produktions- eller logistiksystemer, der er meget lig dem, der allerede er i brug, stop for anvendelsen af en proces, almindelig udskiftning eller udvidelse af kapitalapparatet, ændringer, der udelukkende skyldes skiftende faktorpriser, tilpasning, regelmæssige sæsonudsving eller andre konjunkturudsving, handel med nye eller væsentligt forbedrede produkter betragtes ikke som innovation,

([21]) Jf. definitionen i Oslo-manualen, Guidelines for Collecting and Interpreting Innovation Data, 3rd Edition, OECD (Organisationen for økonomisk samarbejde og udvikling), 2005, s. 49.

j) »**organisationsinnovation**« ([22]) : indførelsen af en ny organisationsmetode i virksomhedens forretningspraksis, arbejdspladsorganisation eller eksterne forbindelser. Ændringer af forretningspraksis, arbejdspladsorganisation eller eksterne forbindelser, som er baseret på organisationsmetoder, der allerede er i brug i virksomheden, ændret ledelsesstrategi, fusioner og overtagelser, stop for anvendelsen af en proces, almindelig udskiftning eller udvidelse af kapitalapparatet, ændringer, der udelukkende skyldes skiftende faktorpriser, tilpasning, regelmæssige sæsonudsving eller andre konjunkturudsving, handel med nye eller væsentligt forbedrede produkter betragtes ikke som innovation,

k) »**højt kvalificeret personale**«: forskere, ingeniører, designere og marketingsledere med en uddannelse fra et universitet eller højere læreanstalt og mindst fem års relevant faglig erfaring. Perioder som Ph.D-aspirant kan tælle som relevant faglig erfaring,

l) »**udstationeret**«: at forskeren er midlertidigt ansat af en støttemodtager i udstationeringsperioden, hvorefter vedkommende har ret til at vende tilbage til sin tidligere arbejdsgiver,

m) »**innovationsklynger**«: grupper af selvstændige virksomheder — innovative nyoprettede virksomheder, små, mellemstore og store virksomheder samt forskningsinstitutioner — der opererer inden for en bestemt sektor og region, og som skal stimulere innovative aktiviteter ved at fremme et intensivt samspil, deling af faciliteter og udveksling af viden og ekspertise samt ved i praksis at bidrage til teknologioverførsel, netværksdannelse og informationsformidling mellem virksomhederne i klyngen. Det er at foretrække, at medlemsstaten forsøger at skabe en rimelig balance mellem SMV og store virksomheder i klyngen og opnå en vis kritisk masse, navnlig gennem specialisering inden for et bestemt felt af F&U&I og under hensyntagen til eksisterende klynger i medlemsstaten og på fællesskabsplan.

3. STATSSTØTTE I HENHOLD TIL EF-TRAKTATENS ARTIKEL 87, STK.

Generelt vil enhver form for finansiering, der opfylder kriterierne i EF-traktatens artikel 87, stk. 1, blive betragtet som statsstøtte. Med henblik på yderligere vejledning gennemgås i det følgende de situationer, der typisk opstår på området forskning, udvikling og innovation.

3.1. Forskningsinstitutioner og innovationsformidlere som modtagere af statsstøtte i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk.1

Spørgsmålet om, hvorvidt forskningsinstitutioner modtager statsstøtte eller ej, må besvares i overensstemmelse med de almindelige principper om statsstøtte.

([22]) Jf. definitionen i Oslo-manualen, s. 51.

I henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 1, og Domstolens retspraksis er offentlig finansiering af forskningsinstitutioners F&U&I-aktiviteter at betragte som statsstøtte, hvis alle betingelser i EF-traktatens artikel 87, stk. 1, er opfyldt. I henhold til retspraksis kræver det bl.a., at forskningsinstitutionen betragtes som en virksomhed i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 1. Dette afhænger ikke af dens retlige status (offentlig- eller privatretlig struktur) eller økonomisk art (med eller uden gevinst for øje). Det afgørende for at betegne forskningsinstitutionen som en virksomhed er derimod, om den udøver økonomisk aktivitet, der består i at udbyde varer og/eller tjenesteydelser på et bestemt marked ([23]) . Derfor falder al offentlig finansiering af økonomiske aktiviteter ind under EF-traktatens artikel 87, stk. 1, hvis alle øvrige betingelser er opfyldt.

3.1.1. *Offentlig finansiering af ikke-økonomiske aktiviteter*

Såfremt den samme enhed udfører aktiviteter af såvel økonomisk som ikke-økonomisk karakter, vil den offentlige finansiering af ikke-økonomiske aktiviteter, for at undgå krydssubsidiering af den økonomiske aktivitet, ikke falde ind under EF-traktatens artikel 87, stk. 1, hvis de to former for aktiviteter samt deres omkostninger og finansiering klart kan adskilles ([24]) . Som bevis for, at omkostninger er korrekt henført, kan universiteternes og forskningsinstitutionernes årsregnskaber anvendes.

Kommissionen er imidlertid af den opfattelse, at forskningsinstitutioners hovedaktiviteter sædvanligvis er af ikke-økonomisk karakter, navnlig:

— uddannelse med henblik på flere og bedre kvalificerede menneskelige ressourcer

— udførelse af uafhængig F&U med henblik på mere viden og bedre forståelse, herunder F&U-samarbejde

— formidling af forskningsresultater.

Kommissionen er endvidere af den opfattelse, at aktiviteter til overførsel af teknologi (licensering, stiftelse af udbrydervirksomheder eller andre former for videnforvaltning skabt af forskningsinstitutionen) er af ikke-økonomisk karakter, hvis sådanne aktiviteter har en intern karakter ([25]) og samtlige indtægter herfra geninvesteres i forskningsinstitutionernes hovedaktiviteter ([26]).

3.1.2. *Offentlig finansiering af økonomiske aktiviteter*

Hvis forskningsinstitutioner eller andre innovationsformidlere uden gevinst for øje (f.eks. teknologicentre, væksthuse, handelskamre) udøver økonomisk aktivitet, såsom udlån af infrastrukturer, udbud af tjenesteydelser til erhvervsvirksomheder eller kontraktforskning, bør dette ske på sædvanlige markedsbetingelser, og offentlig finansiering af disse økonomiske aktiviteter vil normalt udgøre statsstøtte.

Hvis forskningsinstitutioner eller innovationsformidlere uden gevinst for øje imidlertid kan dokumentere, at den statslige finansiering, de modtager for visse ydelser, i sin helhed er videregivet til den endelige modtager, og at formidleren ikke har draget nogen fordel heraf, er den formidlende institution ikke nødvendigvis modtager af statsstøtte.

For støtte til de endelige modtagere finder de sædvanlige statsstøtteregler anvendelse.

3.2. **Indirekte statsstøtte i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 1, til virksomheder gennem offentligt finansierede forskningsinstitutioner**

I dette afsnit skal det klarlægges, under hvilke omstændigheder virksomheder opnår fordele som omhandlet i EF-traktatens artikel 87, stk. 1, inden for rammerne af kontraktforskning udført af en forskningsinstitution eller i samarbejde med en forskningsinstitution. For de øvrige elementer i EF-traktatens artikel 87, stk. 1, finder de sædvanlige regler anvendelse. Navnlig vil det her i overensstemmelse med relevant retspraksis skulle vurderes, hvorvidt forskningsinstitutionens adfærd kan tilskrives staten ([27]).

([23]) Sag 118/85, Kommissionen mod Italien [1987] Sml. 2599, præmis 7; Sag C-35/96, Kommissionen mod Italien [1998] Sml. I-3851, CNSD, præmis 36; sag C-309/99, Wouters [2002] Sml. I-1577, præmis 46.

([24]) Økonomiske aktiviteter omfatter forskning, der udføres i henhold til en kontrakt med industrien og udlejning af forskningsinfrastruktur samt rådgivningsarbejde.

([25]) Ved intern karakter forstår Kommissionen en situation, hvor forskningsinstitutionens videnforvaltning udføres enten af en afdeling eller en af forskningsinstitutionen anden afhængig enhed eller i fællesskab med andre forskningsinstitutioner. Det forhold at specifikke tjenesteydelser udliciteres til tredjemand gennem offentligt udbud ændrer ikke på sådanne aktiviteters interne karakter.

([26]) For så vidt angår alle resterende former for teknologioverførsel, som modtager statsfinansiering, ser Kommissionen sig ikke i stand til på baggrund af dens nuværende kendskab hertil at afgøre generelt, hvorvidt finansieringen af sådanne aktiviteter udgør statsstøtte. Den understreger medlemsstaternes forpligtelse til i henhold til EF-traktatens artikel 88, stk. 3, at vurdere sådanne foranstaltninger fra sag til sag og anmelde dem til Kommissionen, ifald de mener, at de udgør statsstøtte.

([27]) Jf. sag C-482/99, Frankrig mod Kommissionen, [2002] Sml. I-4397, der vedrørte betingelsen om, at foranstaltningerne skal kunne tilregnes staten.

3.2.1. ***Forskning udført for virksomheder (kontraktforskning eller forskningstjenester)***

Dette punkt vedrører den situation, hvor et projekt udføres af en forskningsinstitution på vegne af en virksomhed. Forskningsinstitutionen yder som agent en tjeneste til virksomheden som kommittent i situationer, hvor i) agenten modtager betaling af en passende godtgørelse for tjenesteydelsen, og ii) kommittenten fastsætter vilkårene og betingelserne for tjenesteydelsen. Kommittenten har typisk ejendomsret over projektresultaterne og løber den økonomiske risiko. Hvis en forskningsinstitution arbejder på en sådan kontrakt, vil der normalt ikke være tale om statsstøtte ydet til virksomheden gennem forskningsinstitutionen, hvis en af følgende betingelser er opfyldt:

1) forskningsinstitutionen yder tjenesten til markedspris, eller

2) forskningsinstitutionen yder, i fravær af en markedspris, tjenesten til en pris, som afspejler de fulde omkostninger plus en rimelig margen.

3.2.2. ***Samarbejde mellem virksomheder og forskningsinstitutioner***

I et samarbejdsprojekt deltager mindst to partnere i udformningen af projektet, bidrager til gennemførelsen samt deler risikoen og udbyttet i forbindelse med projektet.

Hvis samarbejdsprojekter udføres i fællesskab af virksomheder og forskningsinstitutioner, antager Kommissionen, at der ikke ydes indirekte statsstøtte til industripartneren gennem forskningsinstitutionen som følge af gunstige samarbejdsvilkår, hvis en af følgende betingelser er opfyldt:

1) de deltagende virksomheder afholder samtlige udgifter til projektet,

2) resultaterne, som ikke giver anledning til intellektuelle ejendomsrettigheder, kan i vidt omfang udbredes til anden side, og alle eventuelle intellektuelle ejendomsrettigheder til F&U&I-resultater, der affødes af forskningsinstitutionens aktivitet, overdrages fuldstændigt ([28]) til forskningsinstitutionen, eller

3) forskningsinstitutionen modtager fra de deltagende virksomheder en godtgørelse, der svarer til markedsprisen for de intellektuelle ejendomsrettigheder ([29]), der affødes af forskningsinstitutionens aktiviteter i forbindelse med projektet, og som er overdraget til de deltagende virksomheder. Godtgørelsen fradrages i eventuelle bidrag fra de deltagende virksomheder til dækning af forskningsinstitutionens udgifter.

Hvis ingen af ovenstående betingelser er opfyldt, kan medlemsstaten henholde sig til en individuel vurdering af samarbejdsprojektet ([30]). Det er også muligt, at der ikke er tale om statsstøtte, hvis vurderingen af kontraktforholdet mellem parterne fører til den konklusion, at eventuelle intellektuelle ejendomsrettigheder til F&U&I-resultaterne og adgangsrettigheder til resultaterne er overgået til de forskellige samarbejdspartnere i et forhold, der afspejler deres respektive interesser, arbejdsindsats og finansielle og andre bidrag til projektet. Hvis betingelserne 1), 2) og 3) ikke er opfyldt og den individuelle vurdering af samarbejdsprojektet ikke fører til den konklusion at der ikke er tale om statsstøtte, vil Kommissionen anse den fulde værdi af forskningsinstitutionens bidrag til projektet for at være støtte til virksomhederne.

4. STØTTENS FORENELIGHED MED FÆLLESMARKEDET I HENHOLD TIL EF-TRAKTATENS ARTIKEL 87, STK. 3, LITRA B)

Ifølge EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra b), kan støtte til F&U&I, der fremmer virkeliggørelsen af vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse, betragtes som forenelige med fællesmarkedet.

Kommissionen konkluderer, at EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra b), finder anvendelse, hvis følgende betingelser alle er opfyldt:

1) den påtænkte støtte vedrører et veldefineret projekt, for så vidt angår vilkårene for gennemførelsen, herunder deltagerne, og målsætningerne. Kommissionen kan også anse en gruppe projekter for at udgøre et samlet projekt

2) projektet er af fælleseuropæisk interesse: det bidrager konkret, klart og synligt til Fællesskabets interesse. Den fordel, som opnås gennem projektets målsætning, er ikke begrænset til en medlemsstat eller de medlemsstater, der gennemfører det, men gælder Fællesskabet som helhed. Projektet udgør et betydeligt fremskridt for Fællesskabets målsætninger, f.eks. ved at være af stor betydning for Det Europæiske Forskningsrum eller ved at være et førende projekt for den europæiske industri. Det forhold, at projektet gennemføres af virksomheder i forskellige lande, er ikke tilstrækkeligt. Støttens positive virkninger kunne f. eks. vises gennem betydelig overførsel til samfundet, foranstaltningens bidrag til forbedring af fællesskabssituationen vedrørende F&U&I i international sammenhæng, skabelse af nye markeder eller udvikling af nye teknologier. Fordelene ved projektet bør ikke begrænses til kun at gælde

([28]) Ved »fuldstændig overdragelse« forstås, at forskningsinstitutionen nyder den fulde økonomiske fordel ved rettighederne ved at beholde sin fulde råderet herover, herunder især ejendomsretten og licenseringsretten. Disse betingelser kan også opfyldes, hvis institutionen beslutter at indgå yderligere kontrakter om rettighederne, herunder at licensere dem til samarbejdspartneren.

([29]) Ved »godtgørelse svarende til markedsprisen for de intellektuelle ejendomsrettigheder« forstås godtgørelse for den fuldstændige økonomiske fordel knyttet til disse rettigheder. Kommissionen vil i tråd med de almindelige statsstøtteprincipper og på grund af den iboende vanskelighed ved objektivt at fastsætte en markedspris for intellektuelle ejendomsrettigheder anse denne betingelse for at være opfyldt, hvis forskningsinstitutionen som sælger forhandler med henblik på at opnå størst mulig fordel på tidspunktet for kontraktens indgåelse.

([30]) Hensigten med denne bestemmelse er ikke at ændre medlemsstaternes pligt til at anmelde visse foranstaltninger på grundlag af EF-traktatens artikel 88, stk. 3.

den direkte berørte industri, men projektresultaterne bør i videre udstrækning være relevante for og kunne anvendes i økonomien inden for Fællesskabet (markeder i forudgående og efterfølgende led, alternative anvendelser i andre sektorer osv.)

3) støtten er nødvendig for at nå det tilsigtede mål af fælles interesse og tilskynder til gennemførelse af projektet, som også indebærer en stor risiko. Dette kan påvises ved at undersøge projektets rentabilitet, investeringsbeløbet og likviditetsstrømmene over tid samt ved gennemførlighedsundersøgelser, risikoanalyse og ekspertudtalelser

4) projektets karakter såvel som omfang er af stor betydning: det skal være meningsfuldt i forhold til projektets såvel målsætning som investeringsbeløb.

Kommissionen vil se mere positivt på anmeldte projekter, hvis de indebærer, at støttemodtageren selv yder et betragteligt bidrag til projektet. Den vil ligeledes se mere positivt på anmeldte projekter, der involverer virksomheder eller forskningsenheder fra et væsentligt antal medlemsstater.

For at sætte Kommissionen i stand til at vurdere sagen korrekt, skal den fælleseuropæiske interesse påvises konkret, eksempelvis ved at projektet giver mulighed for at gøre betydelige fremskridt i virkeliggørelsen af særlige fællesskabsmål.

5. STØTTENS FORENELIGHED MED FÆLLESMARKEDET I HENHOLD TIL EF-TRAKTATENS ARTIKEL 87, STK. 3, LITRA C)

Statsstøtte til forskning og udvikling og innovation er forenelig med fællesmarkedet som i henhold til artikel 87, stk. 3, litra c), i EF-traktaten, hvis den på grundlag af afvejningstesten fører til øgede F&U&I-aktiviteter uden at ændre samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse. Kommissionen vil se positivt på anmeldelser af støtteforanstaltninger, der understøttes af omhyggelige evalueringer af tidligere lignende støtteforanstaltninger, og som påviser støttens tilskyndelsesvirkning. Følgende foranstaltninger kan være forenelige med fællesmarkedet i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c).

5.1. Støtte til F&U-projekter

Støtte til F&U-projekter betragtes som forenelige med fællesmarkedet som omhandlet i EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), hvis kriterierne i dette afsnit er opfyldt.

5.1.1. *Forskningskategorier*

Den del af et forskningsprojekt, hvortil der ydes støtte, skal være fuldstændig omfattet af en eller flere af følgende forskningskategorier: grundforskning, industriel forskning, eksperimentel udvikling.

I kategoriseringen af forskellige aktiviteter henviser Kommissionen til sin egen beslutningspraksis og specifikke eksempler og forklaringer opstillet i OECD's Frascati-manual om The Measurement of Scientific and Technological Activities, Proposed Standard Practice for Surveys on Research and Experimental Development, Frascati Manual, OECD, 2002 ([31]).

Når et forskningsprojekt vedrører forskellige opgaver, skal det angives, om disse opgaver hører hjemme i kategorierne grundforskning, industriel forskning eller eksperimentel udvikling, eller om de slet ikke hører hjemme i nogen af disse kategorier.

Dette behøver ikke nødvendigvis at ske efter en kronologisk fremgangsmåde, hvor man bevæger sig fortløbende fra grundforskning til aktiviteter, der er tættere på markedet. Der er således ikke noget, der kan hindre Kommissionen i at kategorisere en opgave, der udføres sent under projektforløbet, som industriel forskning, samtidig med at den konstaterer, at en aktivitet, der udføres tidligere under projektforløbet, er eksperimentel udvikling eller slet ikke udgør forskning.

5.1.2. *Basisstøtteintensiteter*

Støtteintensiteten beregnet på grundlag af de støtteberettigede projektomkostninger må ikke overstige:

a) 100 % for grundforskning

b) 50 % for industriel forskning

c) 25 % for eksperimentel udvikling.

Støtteintensiteten skal fastsættes for hver støttemodtager, også når det drejer sig om et projektsamarbejde.

Når der er tale om statsstøtte til et F&U-projekt, der gennemføres i samarbejde med forskningsinstitutioner og virksomheder, kan kumulering af støtte i form af direkte statsstøtte til et specifikt forskningsprojekt og bidrag, såfremt disse udgør støtte (jf. afsnit 3.2), fra forskningsinstitutioner til samme projekt ikke overstige de gældende støtteintensiteter for hver støttemodtager.

5.1.3. *Forhøjelser*

De fastsatte lofter for industriel forskning og eksperimentel udvikling kan forhøjes som følger:

a) når støtten tildeles SMV, kan støtteintensiteten forhøjes med 10 procentpoint for mellemstore virksomheder og med 20 procentpoint for små virksomheder

([31]) OECD, 2002.

b) op til en maksimal støtteintensitet på 80 %, kan en forhøjelse på 15 procentpoint ydes, hvis ([32]):

i) projektet vedrører et reelt samarbejde mellem mindst to af hinanden uafhængige virksomheder og følgende betingelser er opfyldt:

— ingen virksomhed må afholde mere end 70 % af samarbejdsprojektets støtteberettigede omkostninger,

— projektet skal vedrøre et samarbejde med mindst en SMV, eller være grænseoverskridende, dvs. forsknings- og udviklingsaktiviteterne gennemføres i mindst to forskellige medlemsstater.

ii) projektet vedrører et reelt samarbejde mellem en virksomhed og en forskningsinstitution, navnlig som led i samordningen af de nationale politikker for F&U, og følgende betingelser er opfyldt:

— forskningsinstitutionen tegner sig for mindst 10 % af projektets støtteberettigede omkostninger,

— forskningsinstitutionen har ret til at offentliggøre resultaterne af forskningsprojekterne, for så vidt de stammer fra forskning gennemført af den pågældende institution.

iii) industriel forskning kun, hvis projektets resultater gøres bredt tilgængelige via tekniske og videnskabelige konferencer eller offentliggøres i videnskabelige eller tekniske tidsskrifter eller i frit tilgængelige samlinger (databaser, hvor de rå forskningsdata kan læses af alle) eller via software, der er gratis eller har åben kildekode.

Med henblik på nr. i) til ii) betragtes underleveranceaftaler ikke som reelt samarbejde. Når der er tale om samarbejde mellem en virksomhed og en forskningsinstitution, finder de maksimale støtteintensiteter og forhøjelser, der er fastsat i disse rammebestemmelser, ikke anvendelse på forskningsinstitutionen.

Tabel over støtteintensiteter:

	Små virksomheder	Mellemstore virksomheder	Store virksomheder
Grundforskning	100 %	100 %	100 %
Industriel forskning	70 %	60 %	50 %
Industriel forskning der indebærer — samarbejde mellem virksomheder for store virksomheder: grænseoverskridende samarbejde eller samarbejde med mindst en SMV eller — samarbejde mellem en virksomhed og en forskningsinstitution eller — formidling af resultater	80 %	75 %	65 %
Eksperimentel udvikling	45 %	35 %	25 %
Eksperimentel udvikling der indebærer — samarbejde mellem virksomheder for store virksomheder, grænseoverskridende samarbejde eller samarbejde med mindst en SMV eller — samarbejde mellem en virksomhed og en forskningsinstitution	60 %	50 %	40 %

([32]) Projekter, der finansieres under Det Europæiske Fællesskabs rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration, opfylder automatisk betingelserne for en forhøjelse for samarbejde som følge af minimumsbetingelserne for deltagelse i sådanne projekter.

5.1.4. ***Støtteberettigede omkostninger***

Støtteintensiteten vil blive beregnet på grundlag af omkostningerne ved forskningsprojektet, for så vidt som de kan anses for støtteberettigede. Samtlige støtteberettigede omkostninger bør kunne henføres til en specifik F&U-kategori.

Følgende omkostninger er støtteberettigede:

a) personaleudgifter (forskere, teknikere og andet hjælpepersonale i det omfang, det anvendes i forbindelse med forskningsprojektet)

b) udgifter til instrumenter og udstyr, i det omfang og den periode de anvendes til forskningsprojektet. Hvis sådanne instrumenter og sådant udstyr ikke anvendes til forskningsprojektet i hele deres livscyklus, anses kun afskrivningsomkostninger under forskningsprojektets varighed, beregnet på grundlag af god regnskabspraksis, for støtteberettigede

c) udgifter til bygninger og jord, i det omfang og den periode der gøres brug deraf til forskningsprojektet. Hvad angår bygninger anses kun afskrivningsomkostningerne under forskningsprojektets varighed, beregnet på grundlag af god

regnskabspraksis, for støtteberettigede. For så vidt angår jord er omkostningerne ved kommerciel erhvervelse eller de faktiske påløbne kapitalomkostninger støtteberettigede

d) udgifter til kontraktforskning, teknisk viden og patenter, der er købt eller lejet hos udenforstående kilder til markedspriser, hvor transaktionen er gennemført på almindelige vilkår og uden noget element af hemmelig samordning, samt udgifter til konsulentbistand og tilsvarende tjenesteydelser, der udelukkende anvendes i forbindelse med forskningsaktiviteten

e) yderligere generalomkostninger, der er direkte knyttet til forskningsprojektet

f) andre driftsudgifter, herunder materialer, forsyninger og lignende produkter, der afholdes i direkte tilknytning til forskningsaktiviteten.

5.1.5. ***Tilbagebetalingspligtigt forskud***

Hvis en medlemsstat yder et tilbagebetalingspligtigt forskud, der udgør statsstøtte i henhold til artikel 87, stk. 1, i EF-traktaten, finder følgende regler anvendelse.

Når en medlemsstat, på grundlag af en gyldig metode baseret på tilstrækkeligt verificerbare data, kan påvise, at det er muligt at beregne bruttosubventionsækvivalenten af sådan støtte, der ydes i form af tilbagebetalingspligtigt forskud, og der således kan udformes en ordning, hvor bruttosubventionsækvivalenten opfylder betingelserne vedrørende tilladelig støtteintensitet i henhold til dette afsnit, kan medlemsstaten anmelde ordningen med den dertil hørende metode til Kommissionen. Hvis Kommissionen accepterer metoden og erklærer ordningen forenelig med fællesmarkedet, kan støtten tildeles på basis af bruttosubventionsækvivalenten for det tilbagebetalingspligtige forskud med indtil de tilladelige støtteintensiteter, der er angivet i dette afsnit.

I alle andre tilfælde udtrykkes det tilbagebetalingspligtige forskud i procent af de støtteberettigede omkostninger, og kan derefter overstige de satser, der er angivet i dette afsnit, hvis følgende regler er overholdt.

For at sætte Kommissionen i stand til at vurdere støtteforanstaltningen, skal de nærmere bestemmelser for tilbagebetaling i tilfælde af et vellykket projekt være fastlagt, ligesom det klart skal være defineret, hvad der betragtes som et vellykket resultat af forskningsresultatet. Alle disse elementer skal anmeldes til Kommissionen. Kommissionen undersøger, om definitionen af et vellykket resultat er opstillet på grundlag af en rimelig og forsigtig hypotese.

I tilfælde af et vellykket resultat, skal det indgå i foranstaltningen, at forskuddet tilbagebetales med en rentesats, der mindst svarer til den referencesats, der følger af Kommissionens meddelelse om metoden for fastsættelse af referencesatsen og kalkulationsrenten ([33]).

Hvis projektets resultater overgår definitionen på et vellykket resultat, bør den pågældende medlemsstat have ret til at kræve betalinger ud over tilbagebetalingen af forskudsbeløbet, herunder renter i henhold til referencesatsen fastsat af Kommissionen.

Hvis projektet mislykkes, skal forskuddet ikke nødvendigvis tilbagebetales fuldt ud. I tilfælde af et delvis vellykket resultat vil Kommissionen almindeligvis kræve, at tilbagebetalingen står i rimeligt forhold til den opnåede succes.

Forskuddet kan dække indtil 40 % af de støtteberettigede omkostninger i forbindelse med projektets eksperimentelle udviklingsfase, og indtil 60 % i forbindelse med den industrielle forskningsfase, og disse støtteintensiteter kan forhøjes.

5.1.6. ***Skattemæssige foranstaltninger***

På grundlag af de evalueringsundersøgelser ([34]), som medlemsstaterne lader indgå i anmeldelsen, går Kommissionen ud fra, at skattemæssige støtteforanstaltninger på F&U&I-området har en tilskyndelsesvirkning ved at anspore virksomhederne til at forøge deres udgifter til F&U&I.

Støtteintensiteten af en skattemæssig statsstøtteforanstaltning på F&U&I-området kan enten beregnes på grundlag af individuelle F&U&I-projekter eller, på virksomhedsniveau, som forholdet mellem den samlede skattelettelse og summen af alle støtteberettigede F&U&I-omkostninger i en periode på højst tre på hinanden følgende regnskabsår. I sidstnævnte tilfælde kan den skattemæssige statsstøtteforanstaltning på F&U&I-området uden forskel finde anvendelse på samtlige støtteberettigede F&U&I-aktiviteter. Den gældende støtteintensitet for eksperimentel udvikling må i så fald ikke overstiges ([35]).

Medlemsstaten oplyser på anmeldelsestidspunktet det anslåede antal støttemodtagere.

5.1.7. ***Matching-klausul***

For at hindre faktiske eller mulige direkte eller indirekte fordrejninger af den internationale samhandel kan højere støtteintensiteter end de, der generelt er fastsat i dette afsnit, godkendes, såfremt konkurrenter uden for Fællesskabet — direkte eller indirekte — har modtaget (inden for de seneste tre år) eller vil modtage støtte med en tilsvarende intensitet for lignende projekter, programmer, forskning, udvikling eller teknologi. Hvis det er sandsynligt, at fordrejninger af den internationale samhandel vil forekomme efter mere end tre år som følge af den pågældende sektors særlige karakteristika, kan referenceperioden dog forlænges tilsvarende.

([33]) EFT C 273 af 9.9.1997, s. 3, også offentliggjort på følgende websted: http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/legislation/reference.html.

([34]) Selv om dette eventuelt ikke er muligt på forhånd for nyindførte skattemæssige statsstøtteforanstaltninger, vil medlemsstaterne forventes at kunne tilvejebringe evalueringsundersøgelser af egne skattemæssige foranstaltningers tilskyndelsesvirkninger.

([35]) Omvendt må de relevante støtteintensiteter ikke overskrides ved skattemæssige statsstøtteforanstaltninger, der sondrer mellem forskellige F&U&I-aktiviteter.

I det omfang det er muligt, forelægger den pågældende medlemsstat Kommissionen tilstrækkelige oplysninger til, at den kan vurdere situationen, herunder navnlig behovet for at tage hensyn til de konkurrencefordele, som konkurrenter fra tredjelande nyder. Hvis Kommissionen ikke har dokumentation vedrørende den tildelte eller påtænkte støtte, kan den også begrunde sin beslutning i indirekte beviser/de foreliggende oplysninger.

5.2. Støtte til tekniske gennemførlighedsundersøgelser

Støtte til tekniske gennemførlighedsundersøgelser som forberedelse til industriel forskning eller eksperimentel udvikling er forenelig med fællesmarkedet i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), forudsat at støtteintensiteten som beregnet på grundlag af undersøgelsesomkostningerne ikke overstiger følgende støtteintensiteter:

a) for SMV, 75 % for undersøgelser som forberedelse til industrielle forskningsaktiviteter og 50 % for undersøgelser som forberedelse til eksperimentelle udviklingsaktiviteter,

b) for store virksomheder, 65 % for undersøgelser som forberedelse til industrielle forskningsaktiviteter og 40 % for undersøgelser som forberedelse til eksperimentelle udviklingsaktiviteter.

5.3. Støtte til SMV's udgifter til industrielle ejendomsrettigheder

Støtte til SMV's udgifter til opnåelse og validering af patenter og andre industrielle ejendomsrettigheder er forenelig med fællesmarkedet i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), med indtil samme støtteniveau, som ville kunne godkendes som F&U-støtte til de forskningsaktiviteter, der gav anledning til de pågældende industrielle ejendomsrettigheder.

Følgende omkostninger er støtteberettigede:

a) alle omkostninger forud for tildelingen af rettigheden i den første retsinstans, herunder omkostningerne ved udarbejdelse, indgivelse og opfølgning af ansøgningen samt omkostningerne ved at indgive fornyet ansøgning, før rettigheden er tildelt

b) oversættelse og andre omkostninger forbundet med at opnå eller validere rettigheden i andre retsinstanser

c) omkostninger ved at hævde rettigheden under den officielle behandling af ansøgningen og eventuelle indsigelser, også når sådanne omkostninger opstår, efter at rettigheden er tildelt.

5.4. Støtte til unge innovative virksomheder

Støtte til unge innovative virksomheder er forenelig med fællesmarkedet som omhandlet i EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), forudsat at følgende betingelser er opfyldt ([36]):

a) modtageren er en lille virksomhed, der har eksisteret i mindre end seks år på tidspunktet for tildelingen af støtten, og

b) modtageren er en innovativ virksomhed på grundlag af, at

   i) medlemsstaten kan ved hjælp af en evaluering, der udføres af en ekstern sagkyndig, helst på grundlag af en forretningsplan, godtgøre, at modtagervirksomheden inden for en overskuelig fremtid vil udvikle produkter, tjenesteydelser eller produktionsmetoder, som er teknologisk nye eller væsentligt forbedrede sammenlignet med den nyeste teknologi inden for den pågældende industri i Fællesskabet, og som indebærer en risiko for teknologisk eller industriel fiasko, *eller*

   ii) modtagervirksomhedens udgifter til F&U udgør mindst 15 % af de samlede driftsudgifter i mindst et af de tre år forud for støttetildelingen, eller i tilfælde af en nystartet virksomhed uden forudgående afsluttede regnskaber, i revisionen af det indeværende regnskabsår, som attesteret af en ekstern revisor

c) støtten ikke overstiger 1 mio. EUR. Denne støtte må ikke overstige 1,5 mio. EUR i regioner omfattet af undtagelsesbestemmelsen i EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra a), og 1,25 mio. EUR i regioner omfattet af undtagelsesbestemmelsen i EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c).

Støttemodtageren kan kun modtage støtte én gang i løbet af den periode, hvor virksomheden opfylder betingelserne for at blive betragtet som en ung innovativ virksomhed. Støtten kan kumuleres med anden støtte under disse rammebestemmelser, med støtte til forskning og udvikling og innovation under gruppefritagelsen i forordning nr. 364/2004 eller en anden forordning, som måtte erstatte denne, og med støtte godkendt af Kommissionen under retningslinjerne for risikokapital.

Støttemodtageren kan først modtage anden statsstøtte end F&U&I-støtte eller risikokapitalstøtte tre år efter modtagelsen af støtte i egenskab af ung innovativ virksomhed.

5.5. Støtte til proces- og organisationsinnovation inden for tjenesteydelser

Innovation inden for tjenesteydelsesaktiviteter falder ikke altid ind under de forskningskategorier, der er defineret under afsnit 5.1, men er typisk mindre systematisk og er ofte en følge af

([36]) Dette berører ikke anvendelsen af Retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte for 2007-2013 (EUT C 54 af 4.3.2006, s. 13), og navnlig ikke ydelsen af støtte til nyoprettede små virksomheder for indtil et samlet beløb på 2 mio. EUR pr. lille virksomhed beliggende i regioner omfattet af undtagelsesbestemmelsen i EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra a).

samspil med kunder, efterspørgsel på markedet, udnyttelse og anvendelse af forretningsmæssige eller organisatoriske modeller og praksis fra mere innovative sektorer eller fra andre lignende kilder.

Støtte til proces- og organisationsinnovation inden for tjenesteydelser er forenelig med fællesmarkedet i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), med en maksimal støtteintensitet på 15 % for store virksomheder, 25 % for mellemstore virksomheder og 35 % for små virksomheder. Store virksomheder er kun berettiget til sådan støtte, hvis de samarbejder med SMV inden for den støttede aktivitet, hvor de samarbejdende SMV skal påtage sig mindst 30 % af de samlede støtteberettigede omkostninger.

Rutinemæssige eller regelmæssige ændringer af produkter, produktionslinjer, produktionsprocesser, eksisterende tjenesteydelser eller andre igangværende transaktioner, selv om disse ændringer kan indebære forbedringer, berettiger ikke til statsstøtte.

Følgende betingelser skal være opfyldt:

a) Organisationsinnovation skal altid være relateret til anvendelse og udnyttelse af informations- og kommunikationsteknologier (ikt) med henblik på ændring af organisationen.

b) Innovationen skal formuleres som et projekt med udpegning af en kvalificeret projektleder samt fastsættelse af projektomkostninger.

c) Det støttede projekt skal resultere i udviklingen af en standard, en forretningsmodel, en metodologi eller et koncept, som systematisk kan reproduceres, eventuelt certificeres og patenteres.

d) Proces- eller organisationsinnovationen skal være ny eller væsentligt forbedret sammenlignet med den nyeste udvikling inden for den pågældende industri i Fællesskabet. Medlemsstaterne kan påvise nyhedsværdien for eksempel ved hjælp af en præcis beskrivelse af innovationen og en sammenligning med de nyeste proces- eller organisationsteknikker anvendt af andre virksomheder inden for samme industri.

e) Proces- eller organisationsinnovationen skal indebære en klar risiko. Medlemsstaten kan påvise denne risiko for eksempel ved hjælp af: projektomkostninger i forhold til omsætningen, den tid, der er nødvendig til udvikling af den nye proces, forventede fordele ved procesinnovationen sammenlignet med projektomkostningerne, sandsynligheden for at slå fejl.

De støtteberettigede omkostninger er de samme som for støtte til F&U-projekter (jf. afsnit 5.1). Når det drejer sig om organisationsinnovation, dækker udgifterne til instrumenter og udstyr dog kun udgifterne til ikt-instrumenter og-udstyr.

5.6. Støtte til innovationsrådgivning og til innovationssupportydelser

Støtte til innovationsrådgivning og innovationssupportydelser er forenelig med fællesmarkedet i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), forudsat at hver af følgende betingelser er opfyldt:

1) modtageren er en SMV

2) støttebeløbet overstiger ikke 200 000 EUR pr. modtager inden for en given treårig periode ([37])

3) tjenesteyderen er certificeret på nationalt eller europæisk plan. Hvis tjenesteyderen ikke er certificeret på nationalt eller europæisk plan, kan støtten ikke overstige 75 % af de støtteberettigede omkostninger

4) modtageren skal anvende statsstøtten til at købe tjenesterne til markedsprisen (eller hvis tjenesteyderen er en enhed uden gevinst for øje, til en pris, der afspejler de fulde omkostninger plus en rimelig margen).

Følgende omkostninger er støtteberettigede:

— vedrørende innovationsrådgivning følgende omkostninger: ledelsesrådgivning, teknologisk bistand, tjenesteydelser i tilknytning til teknologioverførsel, uddannelse, konsulentbistand i forbindelse med erhvervelse og beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder og handel med sådanne rettigheder og konsulentbistand i forbindelse med indgåelse af licensaftaler samt rådgivning vedrørende brug af standarder

— vedrørende innovationssupportydelser følgende omkostninger: kontorer, databanker, tekniske biblioteker, markedsundersøgelser, laboratorieanvendelser, kvalitetsmærkning, afprøvning og certificering.

Hvis tjenesteyderen er en enhed uden gevinst for øje, kan støtten ydes i form af en prisreduktion, som differencen mellem den betalte pris og markedsprisen (eller en pris, der afspejler de fulde omkostninger plus en rimelig margen). I så fald indfører medlemsstaten et system, der sikrer gennemsigtigheden for de fulde omkostninger ved ydet innovationsrådgivning og innovationssupportydelser samt for den pris, støttemodtageren betaler, så den modtagne støtte kan måles og overvåges.

5.7. Støtte til lån af højt kvalificeret personale

Støtte til lån af højt kvalificeret personale udstationeret fra en forskningsinstitution eller en stor virksomhed til en SMV er forenelig med fællesmarkedet i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), forudsat at følgende betingelser er opfyldt:

Det udstationerede personale må ikke erstatte andet personale, men skal ansættes i en ny funktion i modtagervirksomheden og have været ansat i mindst to år i den forskningsinstitution eller

([37]) Dette berører dog ikke muligheden for også at modtage *de minimis*-støtte for andre støtteberettigede udgifter.

store virksomhed, der udstationerer det pågældende personale. Det udstationerede personale skal arbejde med F&U&I-aktiviteter i den SMV. Der modtager støtten.

Støtteberettigede omkostninger er alle personaleudgifter til lån og ansættelse af højt kvalificeret personale s, herunder udgifter til rekrutteringsbureauer samt et mobilitetstillæg til det udstationerede personale. Den maksimale støtteintensitet er på 50 % af de støtteberettigede omkostninger i højst tre år pr. virksomhed og pr. person, der lånes.

Denne bestemmelse gælder ikke dækning af konsulentudgifter som sådan (betaling for den tjeneste, som en sagkyndig yder, uden at vedkommende er ansat i virksomheden), da sådanne er omfattet af reglerne for SMV-støtte ([38]).

5.8. Støtte til innovationsklynger

Der kan ydes **investeringsstøtte** til etablering, udbygning og aktivering af innovationsklynger udelukkende til den retlige enhed, der driver innovationsklyngen. Denne enhed skal have ansvaret for styringen af deltagelsen i og adgangen til klyngens lokaler, faciliteter og aktiviteter. Adgang til klyngens lokaler, faciliteter og aktiviteter kan ikke begrænses, og de gebyrer, der opkræves for brug af klyngens faciliteter og for deltagelse i klyngens aktiviteter bør afspejle den faktiske omkostning derved.

Sådan støtte kan ydes til følgende faciliteter:

— uddannelsesfaciliteter og forskningscentre

— frit tilgængelige forskningsinfrastrukturer: laboratorium, testfacilitet

— bredbåndsinfrastruktur.

Den maksimale støtteintensitet er 15 %.

For regioner, der falder ind under EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra a), er det Kommissionens opfattelse, at støtteintensiteten ikke må overstige:

— 30 % i regioner med et BNP pr. indbygger, der er mindre end 75 % af EU-25-gennemsnittet, i regioner i den yderste periferi med et højere BNP pr. indbygger og indtil den 1. januar 2011 i statistisk virkning-regioner ([39])

— 40 % i regioner med et BNP pr. indbygger, der er mindre end 60 % af EU-25-gennemsnittet

— 50 % i regioner med et BNP pr. indbygger, der er mindre end 45 % af EU-25-gennemsnittet.

I erkendelse af deres specifikke handicaps vil regionerne i den yderste periferi kunne tildeles en yderligere forhøjelse på 20 %, hvis deres BNP pr. indbygger falder til under 75 % af EU-25-gennemsnittet, og 10 % i øvrige tilfælde.

De statistisk virkning-regioner, der falder ind under undtagelsesbestemmelsen i EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), fra og med 1. januar 2011, er berettiget til en støtteintensitet på 20 %.

Hvis støtten tildeles en SMV, skal de maksimale intensiteter forhøjes med 20 procentpoint for støtte til en lille virksomhed og med 10 procentpoint for støtte til en mellemstor virksomhed.

Støtteberettigede er de omkostninger, der vedrører investeringer i jord, bygninger, maskiner og udstyr.

Der kan tildeles **driftsstøtte til klyngeaktivering** til den retlige enhed, der driver innovationsklyngen. Sådan støtte skal være midlertidig og i princippet degressiv, så den tilskynder til, at princippet om sande priser gennemføres inden for en rimelig frist.

Sådan støtte kan ydes degressivt over en periode på højst fem år. Støtteintensiteten kan være indtil 100 % det første år, men skal derefter lineært nedsættes til en nulsats ved udgangen af det femte år. For ikke-degressiv støtte er varigheden begrænset til fem år, og intensiteten kan højst udgøre 50 % af de støtteberettigede omkostninger. I behørigt begrundede tilfælde og på grundlag af overbevisende dokumentation tilvejebragt af den anmeldende medlemsstat kan der ydes støtte til klyngeaktivering for en længere periode, dog højst ti år.

De støtteberettigede omkostninger er personale- og administrationsudgifter i tilknytning til følgende aktiviteter:

— markedsføring af klyngen for at tiltrække deltagelse fra nye virksomheder

— styring af klyngens frit tilgængelige faciliteter

— tilrettelæggelse af uddannelsesprogrammer, workshops og konferencer for at understøtte udvekslingen af viden og netværksdannelsen mellem klyngens medlemmer.

Ved anmeldelse af investeringsstøtte eller støtte til aktivering af en klynge skal medlemsstaten fremlægge en analyse af innovationsklyngens teknologiske specialiseringsområde, eksisterende regionalt potentiale, eksisterende forskningskapacitet, tilstedeværelsen af andre klynger i Fællesskabet med lignende formål og klyngeaktiviteternes potentielle markedsvolumen.

Sager, hvor medlemsstaterne finansierer innovationsinfrastrukturer, der skal drives på et frit tilgængeligt grundlag inden for forskningsinstitutioner uden gevinst for øje, bør vurderes i forhold til bestemmelserne i afsnit 3.1.

([38]) I øjeblikket: forordning (EF) nr. 70/2001.

([39]) Retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte for 2007-2013, afsnit 18-20.

6. STØTTENS TILSKYNDELSESVIRKNING OG NØDVENDIGHED

Statsstøtte skal have en tilskyndelsesvirkning, dvs. den skal få støttemodtageren til at ændre adfærd, således at modtageren øger sit aktivitetsniveau for F&U&I.Støtten bør medføre, at F&U&I-aktiviteterne øges i omfang, udstrækning, afholdte udgifter eller tempo.

Efter Kommissionens opfattelse har støtten ingen tilskyndelsesvirkning for støttemodtageren i alle de tilfælde, hvor F&U&I-aktiviteten ([40]) allerede er påbegyndt, inden støttemodtageren har ansøgt om støtte hos de nationale myndigheder.

Hvis det støttede F&U&I-projekt ikke er påbegyndt inden ansøgningen, er det Kommissionens opfattelse, at kriteriet om tilskyndelsesvirkning **automatisk er opfyldt** for følgende foranstaltninger:

— projektstøtte og gennemførlighedsundersøgelser, hvor støttemodtageren er en SMV, og støttebeløbet er lavere end 7,5 mio. EUR for et projekt pr. SMV

— støtte til SMV's udgifter til industrielle ejendomsrettigheder

— støtte til unge innovative virksomheder

— støtte til innovationsrådgivning og til innovationssupportydelser

— støtte til lån af højt kvalificeret personale.

Vedrørende alle andre foranstaltninger ([41]) vil Kommissionen kræve, at den anmeldende medlemsstat påviser en tilskyndelsesvirkning.

For at efterprøve, om den påtænkte støtte tilskynder støttemodtageren til at ændre adfærd, så den øger F&U&I-indsatsen, skal medlemsstaterne fremlægge en ex-ante evaluering af den forøgede F&U&I-indsats for **alle individuelle foranstaltninger, der vurderes af Kommissionen** på grundlag af en analyse, hvor en situation uden støtte sammenlignes med en situation med støtte. Følgende kriterier kan anvendes sammen med andre relevante kvantitative og/eller kvalitative faktorer, der oplyses af den medlemsstat, der har indgivet anmeldelsen:

Forøgelse af projektomfang: forøgelse af de samlede projektomkostninger (uden reducerede udgifter for støttemodtageren sammenholdt med en situation uden støtte), forøgelse af antal medarbejdere, der beskæftiger sig med F&U&I-aktiviteter

Forøgelse af projektets udstrækning: forøgelse af antallet af forventede projektresultater, mere ambitiøst projekt påvist med en større sandsynlighed for et videnskabeligt eller teknologisk gennembrud eller en større risiko for fiasko (navnlig i forbindelse med den større risiko forbundet med forskningsprojektet, projektets langsigtede karakter og usikkerhed omkring resultaterne)

Forøgelse af tempo: kortere tid til projekts tilendebringelse sammenholdt med samme projekt gennemført uden støtte

Forøgelse af samlet beløb til F&U&I: forøgelse af støttemodtagerens samlede udgifter til F&U&I, ændringer i projektbevillingerne (uden tilsvarende nedgang i andre projekters bevillinger), forøgelse af støttemodtagerens udgifter til F&U&I i forhold til den samlede omsætning.

Hvis det kan påvises, at støtteforanstaltningen har en betydelig virkning for mindst ét af disse elementer i betragtning af en virksomheds sædvanlige adfærd i den pågældende sektor, vil Kommissionen almindeligvis konkludere, at den påtænkte støtte har en tilskyndelsesvirkning.

Hvis Kommissionen foretager en **detaljeret vurdering** af en individuel foranstaltning, kan disse indikatorer måske ikke anse for at være tilstrækkelige til at påvise en tilskyndelsesvirkning, og det kan blive nødvendigt at fremlægge supplerende dokumentation for Kommissionen.

Ved **vurderingen af en støtteordning** anses betingelserne vedrørende tilskyndelsesvirkning for at være opfyldt, hvis medlemsstaten har forpligtet sig til først at yde individuel støtte under den godkendte støtteordning, når den har efterprøvet, at der foreligger en tilskyndelsesvirkning, og til at indsende årlige rapporter om gennemførelsen af den godkendte støtteordning. I de årlige rapporter skal medlemsstaten påvise, hvordan den har vurderet støttens tilskyndelsesvirkning, før støtten blev givet, ved hjælp af de ovennævnte kvantitative og kvalitative indikatorer.

7. EN DETALJERET VURDERING AF STØTTENS FORENELIGHED

Kommissionen anser øget F&U&I-aktivitet i Fællesskabet for at være af fælles interesse for Fællesskabet, da foranstaltningerne kan forventes at bidrage væsentligt til vækst, velstand og bæredygtig udvikling. Kommissionen anerkender, at statsstøtte kan spille en positiv rolle i den forbindelse, forudsat at den er målrettet og giver virksomhederne den rette tilskyndelse til at øge F&U&I. Statsstøtte kan dog også føre til væsentlig konkurrencefordrejning, og dette må indgå i betragtningerne.

7.1. Foranstaltninger, der er genstand for en detaljeret vurdering

Kommissionen foretager en mere detaljeret vurdering af følgende foranstaltninger, da de indebærer en større risiko for konkurrencefordrejning.

([40]) Hvis støtteforslaget indebærer støtte til et F&U&I-projekt, udelukker det ikke, at den eventuelle støttemodtager allerede har gennemført gennemførlighedsundersøgelser, som ikke er omfattet af ansøgningen om statsstøtte.

([41]) Dvs. projektstøtte til store virksomheder og til SMV for støtte, der overstiger 7,5 mio. EUR, støtte til proces- og organisationsinnovation inden for tjenesteydelser og støtte til innovationsklynger.

Foranstaltninger omfattet af en gruppefritagelsesforordning:

— alle sager, som anmeldes til Kommissionen på grund af **en pligt til at anmelde støtte individuelt** foreskrevet i gruppefritagelsesforordningen.

Foranstaltninger omfattet af disse rammebestemmelser:

Når støttebeløbet overstiger følgende beløb:

— for **projektstøtte** ([42]) og **gennemførlighedsundersøgelser:**

  — hvis projektet overvejende består i grundforskning ([43]): 20 mio. EUR pr. virksomhed pr. projekt/gennemførlighedsundersøgelse

  — hvis projektet overvejende består i industriel forskning ([44]): 10 mio. EUR pr. virksomhed pr. projekt/gennemførlighedsundersøgelse

  — for alle øvrige projekter: 7,5 mio. EUR pr. virksomhed pr. projekt/gennemførlighedsundersøgelse.

— for **proces- eller organisationsinnovation** inden for tjenesteydelser () 5 mio. EUR pr. projekt pr. virksomhed,

— for **innovationsklynger** (pr. klynge) 5 mio. EUR.

Formålet med den detaljerede vurdering er at sikre, at store støttebeløb til F&U&I ikke fordrejer konkurrencen i et omfang, der strider mod den fælles interesse, men at støtten faktisk bidrager til den fælles interesse. Dette er tilfældet, når fordelene ved statsstøtte i form af mere F&U&I opvejer den skadelige virkning for konkurrencen og samhandelen.

Den detaljerede vurdering er proportional og afhænger af sagens fordrejningspotentiale. Når der foretages en detaljeret vurdering, er det derfor ikke ensbetydende med, at det er nødvendigt at indlede en formel undersøgelsesprocedure, selvom det kan være tilfældet for visse foranstaltninger.

Forudsat at medlemsstaterne er samarbejdsvillige og tilvejebringer tilstrækkelige oplysninger rettidigt, vil Kommissionen også gøre sit bedste for at fuldføre undersøgelsen rettidigt.

7.2. Metode for den detaljerede vurdering: F&U&I-kriterier for økonomisk vurdering af visse individuelle sager

I det følgende giver Kommissionen en vejledende beskrivelse af, hvilke former for oplysninger den eventuelt vil anmode om, og hvilken metode, den vil anvende i forbindelse med foranstaltninger, der er genstand for en detaljeret vurdering. Vejledningen skal medvirke til skabe gennemsigtighed og forudsigelighed for Kommissionens beslutninger og begrundelserne herfor med henblik på at skabe forudsigelighed og retsskikkerhed.

Den detaljerede vurdering foretages på grundlag af følgende positive og negative elementer, som anvendes i tillæg til kriterierne i kapitel 5. I nogle tilfælde er støttens form og målsætning afgørende for, i hvilket omfang elementerne anvendes og med hvilken vægt. Omfanget af Kommissionens vurdering vil stå i forhold til risikoen for konkurrencefordrejning. Dette betyder, at analysens omfang afhænger af sagens art. Statsstøtte til aktiviteter fjernt fra markedet vil derfor med mindre sandsynlighed give anledning til en meget omfattende undersøgelse.

Medlemsstaterne opfordres til at tilvejebringe alle de oplysninger, som de mener, kan være nyttige for vurderingen af sagen. De opfordres navnlig til at tage hensyn til evalueringer af tidligere statsstøtteordninger eller -foranstaltninger, til den støttetildelende myndigheds konsekvensanalyser, til risikoanalyser, til regnskaber, til interne forretningsplaner, som ethvert firma bør udarbejde for store projekter, til ekspertudtalelser og til andre undersøgelser vedrørende F&U&I.

7.3. Støttens positive virkninger

Det forhold, at støtten tilskynder virksomheder til forfølge en F&U&I-indsats i Fællesskabet, som de ellers ikke ville have indladt sig på, udgør det vigtigste positive element, der skal tages i betragtning ved vurderingen af støttens forenelighed med fællesmarkedet.

I den forbindelse vil Kommissionen især være opmærksom på følgende:

— nettoforøgelsen af virksomhedens F&U&I-indsats

— foranstaltningens bidrag til den samlede forbedring af den pågældende sektors F&U&I-niveau

— foranstaltningens bidrag til forbedring af Fællesskabets F&U&I-situation i international sammenhæng.

7.3.1. *Markedssvigt*

Som anført i kapitel 1 kan statsstøtte kun i det omfang, markedet ikke selv formår at give et optimalt resultat, være nødvendig for at øge F&U&I i økonomien. Visse former for markedssvigt lægger som bekendt en dæmper på det samlede F&U&I-niveau i Fællesskabet. Alle virksomheder og sektorer i økonomien udsættes imidlertid ikke i samme grad for sådanne markedssvigt. I forbindelse med foranstaltninger, der er genstand for en detaljeret vurdering, bør medlemsstaten derfor sørge for at oplyse om, hvorvidt støtten relaterer til et generelt markedssvigt

([42]) For Eureka-projekter fordobles dette loft.

([43]) Et projekt anses for at bestå »overvejende« i grundforskning, hvis mere end halvdelen af de støtteberettigede projektomkostninger hidrører fra aktiviteter, der falder inden for kategorien grundforskning.

([44]) Et projekt anses for at bestå »overvejende« i industriel forskning, hvis mere end halvdelen af de støtteberettigede projektomkostninger hidrører fra aktiviteter, der falder inden for kategorierne industriel forskning eller grundforskning.

med hensyn til F&U&I i Fællesskabet eller til et specifikt markedssvigt.

Afhængigt af hvilket specifikt markedssvigt, der skal korrigeres, tager Kommissionen hensyn til følgende:

— **Videnoverførsel:** den forventede informationsformidling, den erhvervede videns specificitet, tilgængelig beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder

— **Mangelfuld og asymmetrisk information:** forskningsrisiko og-kompleksitet, behov for ekstern finansiering, støttemodtagerens mulighed for at opnå ekstern finansiering.

— **Mangelfuld koordinering:** antal samarbejdende virksomheder, samarbejdets intensitet, samarbejdspartnernes divergerende interesser, problemer med udformning af aftaler, tredjemands problemer med at koordinere samarbejdet.

For statsstøtte rettet mod F&U&I-projekter eller-aktiviteter i støtteberettigede områder vil Kommissionen tage følgende i betragtning: i) ulemper forårsaget af afsides beliggenhed eller andre regionale særpræg, ii) specifikke lokaløkonomiske data, sociale og/eller historiske grunde til det lave niveau for F&U&I-aktivitet sammenlignet med de relevante gennemsnitlige data og/eller situationen på nationalt og/eller fællesskabsniveau, alt efter omstændighederne, og iii) eventuelle andre relevante indikatorer, der viser en øget grad af markedssvigt.

7.3.2. ***Egnet instrument***

Statsstøtte til F&U&I kan i medfør af EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), og som en undtagelse fra det generelle forbud mod statsstøtte godkendes, når den er nødvendig for at nå et mål af fælles interesse. Et vigtigt element i afvejningstesten er at vurdere, om og i hvilket omfang statsstøtte til F&U&I kan betragtes som et velegnet instrument til at øge F&U&I-aktiviteter, da andre, mindre konkurrencefordrejende instrumenter måske kan føre til samme resultat.

Ved forenelighedsanalysen lægger Kommissionen særlig vægt på eventuelle konsekvensanalyser, som medlemsstaten har foretaget for den påtænkte foranstaltning. Foranstaltninger, for hvilke medlemsstaten har overvejet andre politiske løsninger, og for hvilke fordelene ved at anvende et selektivt instrument som statsstøtte er bekræftet og fremlagt for Kommissionen, anses for at være egnede instrumenter.

7.3.3. ***Støttens tilskyndelsesvirkning og nødvendighed***

Når statsstøtte til F&U&I analyseres, er det vigtigste kriterium, foranstaltningens tilskyndelsesvirkning. Kortlægningen af tilskyndelsesvirkningen **svarer til** at vurdere, om den påtænkte støtte vil tilskynde virksomheder til gøre en F&U&I-indsats, som de ellers ikke ville have gjort.

I kapitel 6 er opstillet en række indikatorer, som medlemsstaterne kan anvende til at påvise en tilskyndelsesvirkning. Når en foranstaltning undergives en detaljeret vurdering, vil Kommissionen dog kræve, at støttens tilskyndelsesvirkning underbygges mere detaljeret for at undgå unødig konkurrencefordrejning.

I tillæg til indikatorerne i kapitel 6 vil Kommissionen tage hensyn til følgende elementer i sin analyse:

— **Beskrivelse af den tilsigtede ændring:** den adfærdsændring, som statsstøtten i den anmeldte sag søger at tilskynde til, skal beskrives nøje (iværksættelse af nyt projekt, udbygget projekts omfang, udstrækning eller tempo).

— **Kontrafaktisk analyse:** adfærdsændringen skal identificeres ved kontrafaktisk analyse: hvad ville den tilsigtede aktivitets omfang være med og uden støtte? Forskellen mellem de to scenarier anses for at være en konsekvens af støtteforanstaltningen og er udtryk for tilskyndelsesvirkningen.

— **Rentabilitet:** hvis det for en virksomhed ikke i sig selv ville være rentabelt at iværksætte et projekt, men det ville skabe store fordele for samfundet, er det mere sandsynligt, at støtten har tilskyndelsesvirkning. De sædvanlige evalueringsmetoder i den pågældende industri ([45]) kan anvendes til at evaluere projektets samlede rentabilitet (eller mangel på samme).

— **Investeringsbeløb og pengestrømsanalyse over tid:** Stor initialinvestering, begrænset likviditetsadgang og udsigt til en forholdsvis stor del af pengestrømmene langt ude i fremtiden betragtes som positive elementer i vurderingen af tilskyndelsesvirkningen.

— **Risici forbundet med forskningsprojektet:** Risikovurderingen baseres f.eks. på gennemførlighedsundersøgelser, risikoanalyser og ekspertudtalelser, og der ses navnlig på forhold som investeringens uigenkaldelighed, sandsynligheden for kommerciel fiasko, risikoen for, at projektet bliver mindre produktivt end forventet, risikoen for, at projektets gennemførelse underminerer andre aktiviteter, og risikoen for, at projektomkostningerne underminerer virksomhedens økonomiske levedygtighed. For statsstøtte rettet mod F&U&I-projekter eller-aktiviteter i støtteberettigede områder vil Kommissionen tage ulemper forårsaget af afsides beliggenhed eller andre regionale særpræg i betragtning, når disse påvirker forskningsprojektets risikoniveau i negativ retning.

([45]) De kan omfatte metoder til at evaluere projektets netto nutidsværdi (dvs. summen af den diskonterede forventede pengestrøm som følge af investeringen minus investeringsomkostninger), den interne forrentning eller kapitalafkastet. Regnskaber og interne forretningsplaner med oplysninger om efterspørgselsprognoser, omkostningsprognoser, finansielle prognoser (f.eks. om netto nutidsværdi, intern forrentning, kapitalafkast), dokumenter, som forelægges et investeringsudvalg og nøje beskriver forskellige investeringsscenarier, eller dokumenter til de finansielle markeder kan anvendes som bevis.

— **Løbende evaluering:** foranstaltninger med planlagte (begrænsede) pilotprojekter eller klart angivne delmål, der medfører afslutning i tilfælde af et fejlslagent projekt, og hvor der er forudset en offentligt tilgængelig efterfølgende kontrol, betragtes som positivt i vurderingen af tilskyndelsesvirkningen.

7.3.4. ***Støttens proportionalitet***

Uafhængigt af kriterierne i kapitel 5 bør de pågældende medlemsstater forelægge følgende supplerende oplysninger:

— **Åben udvælgelsesprocedure:** I tilfælde af mange (potentielle) ansøgere til F&U&I-projektet i en medlemsstat, er der større sandsynlighed for, at kravet om proportionalitet opfyldes, hvis projektet tildeles på grundlag af gennemsigtige, objektive og ikke-diskriminerende kriterier.

— **Minimumsstøtte:** Medlemsstaterne skal forklare, hvordan det tildelte beløb er beregnet, for at sikre, at det er begrænset til det strengt nødvendige.

7.4. Analyse af fordrejningen af konkurrence- og samhandelsvilkårene

Statsstøtte til F&U&I kan påvirke konkurrenceforholdene på to planer: i) konkurrencen i innovationsforløbet, dvs. konkurrence i form af F&U&I i forudgående led for produktmarkederne, og ii) konkurrencen på produktmarkederne, hvor F&U&I-resultaterne udnyttes.

Når Kommissionen vurderer støtteforanstaltningens negative virkninger, koncentrerer den analysen af konkurrencefordrejningen på F&U&I-støttens forventede virkning for konkurrencen mellem virksomheder om de berørte produktmarkeder. Kommissionen vil lægge større vægt på de risici for konkurrence- og samhandelsvilkårene, der med udpræget sandsynlighed vil forekomme i en forudsigelig fremtid.

Virkningen for konkurrencen i innovationsforløbet er relevant, for så vidt som den kan forventes at indvirke på resultatet af fremtidig konkurrence på produktmarkederne. I visse tilfælde handles der med selve resultatet af F&U&I, f.eks. i form af intellektuelle ejendomsrettigheder, på såkaldte teknologimarkeder, f.eks. ved patentlicensering. I sådanne tilfælde kan Kommissionen også tage støttens virkning for konkurrencen på teknologimarkederne i betragtning.

F&U&I-aktiviteter har en vidtrækkende dynamisk indvirkning på produktmarkeder, og analysen er derfor fremadrettet. Ofte vil den samme innovationsaktivitet være forbundet med mange fremtidige produktmarkeder. I så fald undersøges statsstøttens virkning på de pågældende markeder.

F&U&I-støtte kan fordreje konkurrencen på produktmarkeder på tre forskellige måder:

1) F&U&I-støtten kan fordreje markedsdeltagernes dynamiske tilskyndelse til at investere (fortrængningseffekt).

2) F&U&I-støtten kan skabe eller opretholde en stærk markedsstilling.

3) F&U&I-støtten kan fastholde en ineffektiv markedsstruktur.

Statsstøtte kan også have negative virkninger for samhandelen på fællesmarkedet. Når F&U&I-støtten fortrænger konkurrenter, kan støtteforanstaltningerne faktisk ændre handelsstrømmene og den økonomiske aktivitets lokalisering.

7.4.1. ***Fordrejning af den dynamiske tilskyndelse***

Den største betænkelighed ved F&U&I-støtte til virksomheder er, at støtten fordrejer konkurrenters dynamiske tilskyndelse til at investere. Når en virksomhed modtager støtte, er der generelt større sandsynlighed for, at virksomheden opnår gode F&U&I-resultater, og at den derfor vil styrke sin stilling på produktmarkedet fremover. Den styrkede stilling kan få førende konkurrenter til at begrænse deres oprindelige investeringsplaner (fortrængningseffekt).

Kommissionen vil i sin analyse tage følgende elementer i betragtning:

— **Støttebeløb:** Der er større sandsynlighed for en væsentlig fortrængningseffekt, hvis støtteforanstaltningerne omfatter store beløb. Støttebeløbets virkning vil blive målt i forhold til de samlede private F&U-udgifter i sektoren og det beløb, de vigtigste markedsdeltagere bruger.

— **Ringe afstand til markedet/støttekategori:** Jo mere støtteforanstaltningen er rettet mod F&U&I-aktivitet tæt på markedet, desto større sandsynlighed er der for, at den skaber en stor fortrængningseffekt.

— **Åben udvælgelsesprocedure:** Kommissionen vil indtage et mere positivt standpunkt, hvis tilskud gives på grundlag af objektive og ikke-diskriminerende kriterier.

— **Exit-hindringer:** Der er større sandsynlighed for, at konkurrenter bevarer (eller måske endda udvider) deres investeringsplaner, når der er betragtelige hindringer for at træde ud af innovationsforløbet. Det kan være tilfældet, når mange af konkurrenternes tidligere investeringer er fastlåst i et særligt F&U&I-forløb.

— **Tilskyndelse til at konkurrere om et fremtidigt marked:** F&U&I-støtte kan medføre, at støttemodtagerens konkurrenter afstår fra at konkurrere om et fremtidigt marked, fordi støttens fordel (i form af omfanget af det teknologiske fremskridt eller i form af timing) begrænser deres muligheder for at få adgang til det fremtidige marked.

— **Produktdifferentiering og konkurrencens intensitet:** Når produktinnovation hovedsagelig drejer sig om at udvikle differentierede produkter (f.eks. i forhold til bestemte varemærker, standarder, teknologier, forbrugergrupper), er der mindre sandsynlighed for, at konkurrenterne påvirkes. Det samme gælder, hvis der er mange aktive konkurrenter på markedet.

7.4.2. ***Styrkelse af markedsstilling***

F&U&I-støtte kan fordreje konkurrencevilkårene ved at styrke eller opretholde markedsstillinger på produktmarkeder. Markedsstyrken er udtryk for evnen til at påvirke markedspriserne, produktionen, udvalget og kvaliteten af varer og tjenester og andre konkurrenceparametre på markedet over en længere periode til skade for forbrugerne. Kommissionen vurderer markedsstyrken, inden der ydes støtte, og den ændring i markedsstyrken, der kan forventes som følge af støtten.

Kommissionen er navnlig betænkelig ved de F&U&I-foranstaltninger, som gør det muligt for støttemodtageren at overføre eller styrke en markedsstilling på eksisterende produktmarkeder til fremtidige produktmarkeder. For så vidt angår markedsstyrke, vil Kommissionen derfor sandsynligvis ikke have konkurrencemæssige betænkeligheder på markeder, hvor den enkelte støttemodtagers markedsandel ikke overstiger [25 %], og på markeder, hvor markedskoncentrationen ifølge Herfindahl-Hirschman-indekset (HHI) ikke overstiger 2 000.

Kommissionen vil i sin analyse tage følgende elementer i betragtning:

— **Støttemodtagerens markedsstyrke og markedsstrukturen:** Når modtageren allerede har en dominerende stilling på et produktmarked, kan støtteforanstaltningen styrke denne dominans ved yderligere at svække det konkurrencemæssige pres, som konkurrenterne kan lægge på modtagervirksomheden. Statsstøtteforanstaltninger kan på lignende vis have stor virkning på oligopolistiske markeder, hvor der kun findes få aktive markedsdeltagere.

— **Hindringer for markedsadgang:** På F&U&I-området kan der være væsentlige hindringer for nye deltageres adgang til markedet. Der kan være tale om retlige hindringer (navnlig intellektuelle ejendomsrettigheder), stor- og samdriftsfordele, manglende adgang til netværk og infrastruktur samt andre strategiske hindringer for adgang eller ekspansion.

— **Købekraft:** En virksomheds markedsstyrke kan også begrænses af købernes købekraft. Tilstedeværelsen af købere med stor købekraft kan hindre, at der opnås en stærk stilling på markedet, hvis der er sandsynlighed for, at køberne vil søge at bevare tilstrækkelig konkurrence på markedet.

— **Udvælgelsesforløbet:** Kommissionen er betænkelig ved støtteforanstaltninger, som gør det muligt for virksomheder med en stærk stilling på markedet at påvirke udvælgelsesforløbet, f.eks. ved i forløbet at have ret til at anbefale virksomheder eller ved at have indflydelse på valg af forskningsretninger på en måde, der ubegrundet miskrediterer alternativer.

7.4.3. ***Fastholdelse af ineffektive markedsstrukturer***

F&U&I-støtte, der ikke er målrettet, kan fremme ineffektive virksomheder og dermed føre til markedsstrukturer, hvor mange markedsdeltagere langt fra opererer effektivt. Kommissionen vurderer i sin analyse, om støtten ydes på markeder med overkapacitet, til industrier i tilbagegang eller følsomme sektorer. Det er mindre sandsynligt, at der vil være betænkeligheder forbundet med situationer, hvor statsstøtten til F&U&I sigter mod at ændre sektorens vækstdynamik, navnlig ved at indføre ny teknologi.

7.5. Afvejning og beslutning

I lyset af disse positive og negative elementer afvejer Kommissionen virkningerne af foranstaltningen og afgør, om de heraf følgende fordrejninger påvirker samhandelsvilkårene negativt i et omfang, der strider mod den fælles interesse. Analysen baseres i hvert enkelt tilfælde på en overordnet vurdering af de forventede positive og negative virkninger af statsstøtten. Kommissionen anvender af den årsag ikke de i afsnit 7.3 og 7.4 anførte kriterier mekanisk, men foretager en overordnet vurdering på grundlag af proportionalitetsprincippet.

Kommissionen kan vælge ikke at gøre indsigelse over for den anmeldte støtteforanstaltning uden at iværksætte den formelle undersøgelsesprocedure eller kan efter den formelle undersøgelsesprocedure, der er fastsat i artikel 6 i forordning (EF) nr. 659/1999, afslutte proceduren med en beslutning i medfør af nævnte forordnings artikel 7. Hvis den træffer en betinget beslutning i henhold til artikel 7, stk. 4, i forordning (EF) nr. 659/1999 kan den navnlig knytte følgende betingelser til beslutningen for at begrænse fordrejningerne og virkningen på samhandelen og sikre proportionalitet:

— lavere støtteintensiteter end de maksimale intensiteter i henhold til kapitel 5, herunder tilbagebetalingsmekanismer og andre betingelser for tilbagebetaling af tilbagebetalingspligtige forskud

— udbredelse af resultater, samarbejde og anden pligtig adfærd

— adskillelse af regnskaber for at undgå krydssubsidiering fra et marked til et andet, når støttemodtageren er aktiv på flere markeder

— ingen diskriminering af andre potentielle støttemodtagere (reducere selektiviteten).

8. KUMULERING

Med hensyn til kumulering gælder de støttelofter, der er fastsat i disse rammebestemmelser, uanset om projektstøtten finansieres fuldt ud ved hjælp af statsmidler eller delvis af Fællesskabet, undtagen når det specifikt drejer sig om og er begrænset til de betingelser, der er opstillet for fællesskabsfinansiering under rammeprogrammerne for forskning og teknologisk udvikling

vedtaget i overensstemmelse med henholdsvis afsnit XVIII i EF-traktaten og afsnit II i Euratom-traktaten.

Når udgifter, som er berettiget til F&U&I-støtte, er helt eller delvis berettiget til støtte til andre formål, omfattes den fælles del af det mest fordelagtige loft i henhold til de relevante regler. Denne begrænsning gælder ikke støtte, der ydes i henhold til EF-retningslinjerne for statsstøtte til fremme af risikokapitalinvesteringer i små og mellemstore virksomheder ([46]).

F&U&I-støtte kan ikke kumuleres med *de minimis*-støtte til samme støtteberettigede udgifter for at omgå de maksimale støtteintensiteter, der er fastlagt i disse rammebestemmelser.

9. SÆRLIGE REGLER FOR LANDBRUG OG FISKERI

For F&U-støtte til produkter, der er opstillet i EF-traktatens bilag I, og som en undtagelse fra de begrænsninger for støtteintensitet eller forhøjelser, der er anført andetsteds i disse rammebestemmelser, vil Kommissionen fortsat godkende en støtteintensitet på op til 100 %, forudsat at følgende fire betingelser er opfyldt i hvert enkelt tilfælde:

— støtten skal være af generel interesse for den pågældende specifikke sektor eller delsektor

— oplysninger om, at forskning vil finde sted og med hvilket formål, offentliggøres på internettet, inden forskningen påbegyndes. I oplysningerne skal indgå en angivelse af, hvornår de forventede resultater omtrent vil foreligge, og hvor de vil blive offentliggjort på internettet, og det skal anføres, at resultaterne stilles til rådighed gratis

— forskningsresultaterne skal være tilgængelige på internettet i mindst fem år. Oplysningerne på internettet offentliggøres ikke senere end de oplysninger, der eventuelt gøres tilgængelige for medlemmerne af en specifik organisation

— støtten ydes direkte til forskningsinstitutionen eller -organet og må ikke omfatte direkte ikke-forskningsrelateret støtte til en virksomhed, som fremstiller, forarbejder eller markedsfører landbrugsprodukter, eller virke som pristilskud for producenter af sådanne produkter.

Kommissionen vil tillade statsstøtte til samarbejde i henhold til artikel 29 i Rådets forordning (EF) nr. 1698/2005 af 20. september 2005 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) ([47]), hvis et sådant samarbejde er godkendt med henblik på Fællesskabets samfinansiering efter samme artikel, og/eller hvis statsstøtten tildeles som supplerende finansiering efter artikel 89 i forordning (EF) nr. 1698/2005 under samme betingelser og med samme støtteintensitet som samfinansieringen.

Sager med F&U-støtte til produkter, der er anført i bilag I til EF-traktaten, som ikke opfylder betingelserne i nærværende kapitel, vurderes efter de almindelige regler i rammebestemmelser.

10. AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

10.1. Rapportering og overvågning

10.1.1. *Årlige rapporter*

I overensstemmelse med kravene i forordning nr. 659/1999 og Kommissionens forordning (EF) nr. 794/2004 af 21. april 2004 om gennemførelse af Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 93 ([48]) skal medlemsstaterne indsende årlige rapporter til Kommissionen.

I tillæg til kravene i de nævnte bestemmelser, skal de årlige rapporter om F&U&I-støtteforanstaltninger for hver enkelt foranstaltning, herunder støtte i henhold til en godkendt støtteordning, omfatte følgende oplysninger:

— støttemodtagerens navn

— støttebeløb pr. støttemodtager

— støtteintensitet

— de aktivitetssektorer, hvor de støttede projekter er iværksat.

For skattemæssige støtteforanstaltninger skal medlemsstaterne kun fremsende en liste over de støttemodtagere, der har fået en årlig skattelettelse på over 200 000 EUR.

For klyngers vedkommende skal rapporten også indeholde en kortfattet beskrivelse af klyngens aktivitet, og hvor effektivt den tiltrækker F&U&I-aktivitet. Kommissionen kan udbede sig yderligere oplysninger om den ydede støtte, så den kan efterprøve, om betingelserne for dens godkendelse af støtteforanstaltningen er blevet opfyldt.

De årlige rapporter offentliggøres på Kommissionens websted.

For støtte tildelt større virksomheder under en godkendt støtteordning skal medlemsstaterne i den årlige rapport tillige forklare, hvordan kriteriet om tilskyndelsesvirkning for støtte til sådanne virksomheder er blevet opfyldt, navnlig ved hjælp af de indikatorer og kriterier, der er opstillet i kapitel 6 ovenfor.

([46]) EUT C 194 af 18.8.2006, s. 2.

([47]) EUT L 277 af 21.10.2005, s. 1. Ændret ved forordning (EF) nr. 1463/2006 (EUT L 277 af 9.10.2006, s. 1).

([48]) EUT L 140 af 30.4.2004, s. 1. Ændret ved forordning (EF) nr. 1627/2006 (EUT L 302 af 1.11.2006, s. 10).

10.1.2. ***Adgang til ordningernes fulde ordlyd***

Kommissionen finder, at der er behov for yderligere foranstaltninger for at øge gennemsigtigheden omkring statsstøtte i Fællesskabet. Det synes især nødvendigt at sikre, at medlemsstaterne, økonomiske beslutningstagere, interesserede parter og Kommissionen selv får ubesværet adgang til den fulde ordlyd af alle gældende F&U&I-støtteordninger.

Dette vil nemt kunne lade sig gøre ved at etablere websteder, der er forbundet ved hjælp af links. Når Kommissionen undersøger F&U&I-støtteordninger, vil den derfor konsekvent kræve, at den pågældende medlemsstat offentliggør den fulde ordlyd af alle endelige støtteordninger på Internettet, og at medlemsstaten oplyser internetadressen for publikationen til Kommissionen. Ordningen må ikke gennemføres, før oplysningerne er offentliggjort på internettet.

10.1.3. ***Faktablade***

Når der på basis af støtteordninger ydes støtte til F&U&I, som falder uden for den individuelle anmeldelsespligt, og som overstiger 3 mio. EUR, skal medlemsstaterne senest tyve arbejdsdage efter den kompetente myndigheds tildeling af støtte sende Kommissionen en række oplysninger ved hjælp af standardformularen i bilaget til disse rammebestemmelser. Kommissionen vil offentliggøre oversigtsoplysningerne på sit websted (http://ec.europa.eu/comm/competition/index_en.html).

Medlemsstaterne skal føre detaljerede fortegnelser over tildelingen af støtte til alle F&U&I-foranstaltninger. Disse fortegnelser, der skal indeholde alle de oplysninger, der er nødvendige for at kunne afgøre, om den maksimalt tilladte støtteintensitet er overholdt, skal opbevares i ti år fra datoen for tildelingen af støtten.

Kommissionen vil anmode medlemsstaterne om disse oplysninger, så den kan udføre en konsekvensanalyse af disse rammebestemmelser tre år efter deres ikrafttræden ([49]).

10.2. Egnede foranstaltninger

Kommissionen foreslår hermed på grundlag af EF-traktatens artikel 88, stk. 1, medlemsstaterne følgende egnede foranstaltninger vedrørende deres respektive eksisterende forsknings- og udviklingsstøtteordninger.

Medlemsstaterne bør om nødvendigt ændre sådanne ordninger for at bringe dem i overensstemmelse med disse rammebestemmelser senest tolv måneder efter deres ikrafttræden, dog med følgende undtagelser:

— medlemsstaterne har 24 måneder til at indføre ændringer, for så vidt angår bestemmelserne i punkt 3.1.1 i disse rammebestemmelser

— den nye tærskel for store individuelle projekter finder anvendelse fra tidspunktet for disse rammebestemmelsers ikrafttræden

— pligten til at aflægge mere deltaljerede årlige rapporter i henhold til punkt 10.1.1. og pligten til at fremlægge faktablade i henhold til punkt 10.1.1. vil finde anvendelse på eksisterende støtteordninger seks måneder efter disse rammebestemmelsers ikrafttræden.

Medlemsstaterne bedes give deres udtrykkelige, ubetingede samtykke til disse foreslåede egnede foranstaltninger senest to måneder efter datoen for offentliggørelsen af disse rammebestemmelser. Modtager Kommissionen ikke noget svar, vil den antage, at den pågældende medlemsstat ikke kan tilslutte sig de foreslåede foranstaltninger.

10.3. Ikrafttræden, gyldighed og revision

Disse rammebestemmelser træder i kraft den 1. januar 2007, eller, hvis de ikke er offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende* før den dato, på den første dag efter deres offentliggørelse i *Den Europæiske Unions Tidende*, og erstatter EF-rammebestemmelserne for statsstøtte til forskning og udvikling.

Disse rammebestemmelser finder anvendelse indtil den 31. december 2013. Kommissionen kan efter høring af medlemsstaterne ændre rammebestemmelserne inden denne dato på grundlag af vigtige konkurrence- eller forskningspolitiske overvejelser eller under hensyntagen til andre fællesskabspolitikker eller internationale forpligtelser. Kommissionen agter at tage rammebestemmelserne op til revision tre år efter deres ikrafttræden.

Fra tidspunktet for offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* anvender Kommissionen disse rammebestemmelser på alle anmeldte påtænkte støtteforanstaltninger, hvorom den skal træffe afgørelse, uanset om de påtænkte foranstaltninger måtte være anmeldt inden offentliggørelsen. Dette omfatter individuel støtte tildelt under godkendte støtteordninger og anmeldt til Kommissionen i medfør af en forpligtelse til at anmelde sådan støtte individuelt.

I overensstemmelse med Kommissionens meddelelse om fastlæggelse af reglerne for vurdering af ulovlig statsstøtte ([50]) vil Kommissionen i tilfælde af ikke-anmeldt støtte anvende:

— disse rammebestemmelser, hvis støtten blev tildelt efter deres ikrafttræden

— de gældende rammebestemmelser på tidspunktet for tildelingen af støtte i alle andre tilfælde.

([49]) Medlemsstaterne måtte eventuelt i det forløb ønske at fremlægge egne ex post-evalueringer af ordninger og individuelle foranstaltninger til støtte for Kommissionens analyse.

([50]) EFT C 119 af 22.5.2002, s. 22.

BILAG

Skema til fremsendelse af oversigtsoplysninger om støtte omfattet af den udvidede rapporteringspligt (afsnit 10.1)

1) Støtte til (navnet på den eller de virksomheder, som modtager støtte, uanset om det det drejer sig om SMV): .....

.....

2) Støtteordningens reference (Kommissionens reference på den eller de ordninger, støtten tildeles under): .....

3) Den eller de støttetildelende offentlige myndigheder (betegnelse og adresse på den eller de støttetildelende myndigheder): .....

.....

4) Medlemsstat, hvor det støttede projekt eller den støttede foranstaltning gennemføres: .....

5) Type projekt eller foranstaltning: .....

6) Kort beskrivelse af projektet eller foranstaltningen: .....

.....

.....

7) Hvis relevant, støtteberettigede omkostninger (i EUR): .....

8) Diskonteret støttebeløb (brutto) i EUR: .....

9) Støtteintensitet (% i bruttosubventionsækvivalent): .....

10) Eventuelle betingelser knyttet til den påtænkte støtte: .....

.....

11) Projektets eller foranstaltningens planlagte start- og slutdato: .....

12) Dato for tildeling af støtten: .....